09
5. JULI 2024
ÅRGANG 124

TRO & MISSION

KRISTIANS KRØLLEDE HJERNE FIK IDEEN TIL GUMLE

> SIDE 10

TEMA:
HVERDAG MED GUDS ORD
> SIDE 24

JORDSKÆLV ÅBNEDE DØRE TIL TYRKISK KIRKE
> SIDE 6

HJEMVENDTE VOLONTØRER ER KLAR TIL AT FORTÆLLE
> SIDE 18

MONGOLIET: 22 NYE UNGE I KIRKENS UNGDOMSKLUB
> SIDE 20

Teologisk velfunderet præst med evne for arbejdet med frivillige søges til Lindeskovkirken på Falster

Nykøbing F. Sogn søger en præst, som med gode samarbejdsevner og engagement vil være med til at løfte sognets mange opgaver i samvirke med menighedsråd, ledelse, personale og sognets øvrige præster.

Vi søger en præst, som

- er teologisk velfunderet og kan formidle det kristne budskab levende og vedkommende for alle aldersgrupper
- brænder for at mennesker lærer Jesus at kende
- har evner og vilje til samarbejde
- er åben for et tæt samarbejde med kirkens forskellige frivillige
- er aktivt deltagende i menighedslivet også uden for gudstjenesten
- har evne til at skabe bred tillid i samarbejdet med frivillige
- møder medmennesker i øjenhøjde

Det ledige embede er knyttet til Lindeskovkirken, som har et aktivt kirkeliv med kirkegængere i alle aldre herunder en del børnefamilier. En del af menigheden har tilknytning til Luthersk Mission og Indre Mission, og menighedsrådet har et ønske om, at evangeliet formidles, så det er aktuelt og vedkommende i en nutidig kontekst.

Se nærmere på www.nykfsogn.dk

Stubbekøbing Efterskole søger forstander

Med virkning fra d. 1. november

Vil du stå i spidsen for en kristen specialefterskole med plads til 55 elever og 24 engagerede medarbejdere?
Efterskolen er skønt beliggende på Nordfalster, kun 300 meter fra kysten.
Hvis du vil vide mere om stillingen kan du kontakte skolens ledelse: Viceforstander Mirjam Sode-Larsen, tlf. 2484 1677 eller Ivan Jakobsen, tlf. 6062 9311
Du finder et udførligt stillingsopslag på skolens hjemmeside: stubbekoebingefterskole.dk
Sidste ansøgningsfrist er d. 10. september 2024.

STUBBEKØBING EFTERSKOLE

INDHOLD

6 Jordskælv åbnede døre til tyrkisk kirke

10 PORTRÆT
Kristian bobler af kreative ideer til at fortælle børn om Gud

18 **LM RUNDT**
> Volontører har gjort en stor forskel
> Sommerens bibelcamping samler LM'ere fra hele landet
> Stille vækst i kirkens ungdomsarbejde i Mongoliet
> Kollegiet gør mig nysgerrig på Jesus

24 **TEMA: HVERDAG MED GUDS ORD**
> Bibellæsning er luksustid
> Jakobs bibellæsning inspirerer mig
> I vores familie er alle med i snakken om tro
> Faste andagtsvaner er stadig vigtige

30 **TRO I FAMILIEN**
> Wow, Gud taler til mig!

32 **KIRKEN VERDEN RUNDT**

36 Afstem forventninger til familiens planer

37 ANMELDELSE
Nordkorea bag masken

38 PORTRÆT
"Jeg mødte Jesus gennem engelskundervisning"

41 **NYT FRA LM**

43 Hovedet fuld af kunstig intelligens

BIRGER REUSS SCHMIDT
KONSTITUERET ANSV. REDAKTØR
BRS@DLM.DK

SÆNK FARTEN, OG GIV PLADS TIL STILHEDEN MED GUD

Sænk farten!

Sådan lyder den gode opfordring i trafikken. Hvis vi sænker farten, kan det nemlig redde liv. Men måske skal nogle af os tage opfordringen mere generelt til os og lade den gælde i hele vores liv?

Der er fuld fart på samfundet i dag og udfordringer fra mange sider. Vi må løbe stærkere og stærkere for at følge med på jobbet, i fritiden, på skærmene og mange flere steder. Meget af det er godt og fornuftigt, men når det hele bliver lagt sammen, bliver farten for høj.

Men hvad er det egentlig, vi har så travlt med? Og hvad koster den høje fart for eksempel i form af mistrivsel og tabte relationer? Det er spørgsmål, som det vil være sundt for mange af os at reflektere over og tale med hinanden om.

NYE MULIGHEDER

Måske kunne nogle fravalg og et lavere tempo give mulighed for at genvinde tid til en daglig samtale med Gud i form af bibellæsning og bøn i hverdagen. "Bibeltid er luksustid. Jeg undrer mig over, at jeg ikke bare slubrer det i mig," som Louise Sølvsten Nissen siger på side 24 i dette nummer af *Tro & Mission*, hvor temaet er "Hverdag med Guds ord".

Mon ikke en vigtig grund til, at vi ikke bare "slubrer" Guds ord i os, er, at et af travlhedens første ofre netop er stilheden med Gud i hverdagens andagt?

Og måske vil et lavere tempo kunne give flere af os mulighed for at se – og reagere på – de gode gerninger, som Gud lægger til rette for os i hverdagen. Hvis vores hverdag på forhånd er helt fyldt op af kalenderaktiviteter og to-do-lister, kan det jo være svært at løfte blikket for at se, hvem der har brug for vores hjælp, og vanskeligt at prioritere tiden til det.

UDNYT FERIEN

Selvfølgelig er der forskel på de krav, som vi hver især møder i hverdagen, og den fart, vi lever vores liv med. Men det vil være godt for de fleste af os at reflektere over, om vi kan sænke farten i det daglige for bedre at kunne lytte til Gud.

Nu står ferien for døren. Udnyt muligheden og sænk farten! Nyd nogle uger i et langsommere tempo, end du ellers lever med. Og overvej, om du også efter ferien skal slippe speederen lidt i forhold til, hvad du plejer.

God ferie!

FOTO: SØREN SKOVGAARD SØRENSEN

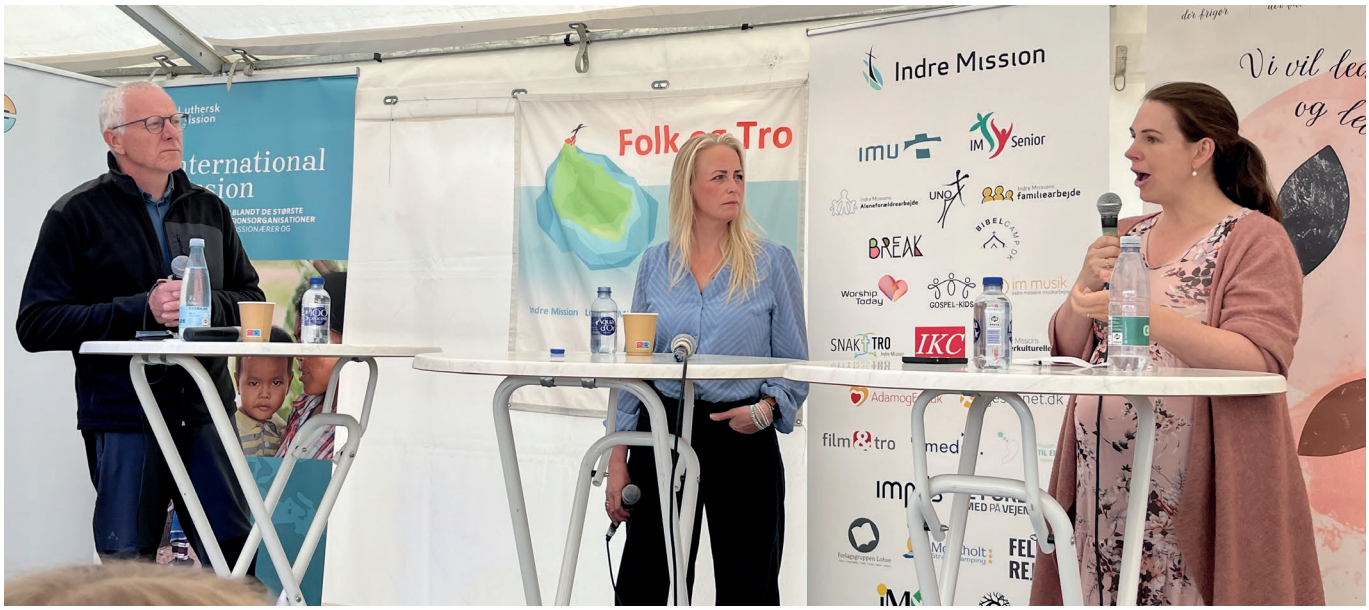

LM'ERE SNAKKEDE OM TRO PÅ **FOLKEMØDET**

Luthersk Mission stod sammen med Indre Mission og Evangelisk Luthersk Mission for forskellige åbne debatter og samtaler i teltet Folk og Tro på Folkemødet på Bornholm, som fandt sted den 13.-15. juni i Allinge.

Her var programsat mange forskellige emner med deltagelse af politikere, meningsdannere og andre interesserede.

LM's familiekonsulent Kristian Andersen var moderator for en debat fredag formiddag om, hvordan sunde parforhold gavner samfundet. Senere stod generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen for en debat om Danmarks åndelige rødder. Flere andre deltog i debatterne, der blev holdt i Folk og Tro-teltet og hos andre organisationer på pladsen og fik gode snakke om samfundsrelevante emner set fra et kristent perspektiv.

TA' MED-ANDAGTER TIL FAMILIEFERIEN

14 gratis ferie-andagter for hele familien – lige til at printe ud og tage med på ferien. Syv er målrettet børn og syv er rettet til juniorer, men alle er lavet, så hele familien kan få noget ud af dem.

Du finder dem på dlm.dk/troifamilien.

FOTO: REIDAR PUGGAARD POULSEN

NY MULTIBANE PÅ HVIDEKILDE. 72 TONS STABILGRUS ER BLEVET KØRT IND SOM FAST UNDERLAG FOR DEN NYE MULTIBANE PÅ LM-LEJREN I NORDSJÆLLAND. BANEN STOD KLAR TIL LEJREN SIDSTE WEEKEND, SÅ BØRNENE KUNNE DRIBLE RUNDT OG LEGE EM-FODBOLDHELTE.

FOTO: PRIVAT

DANSKERE **UDRUSTEDE LÆRERE** I CAMBODJA

I sidste halvdel af maj var lærerne Birgitte og Niels Kousgaard i Cambodja for at give et ugekursus til lærere i metoder til modersmålsundervisning.

Det var et led i den videreuddannelse for lærere, som missionær Jesper Hansen har stået for ud fra organisationen Flame i Phnom Penh. Alle deltagerne har fuldført den pædagogiske uddannelse på 12 uger og får nu hjælp til undervisningsmetoder i specifikke fag.

"Vi skulle give dem tips og ideer og fortælle om, hvordan vi gør i Danmark, og så skulle de 15 deltagere omsætte det til deres kultur og skoleverden," siger de.

Birgitte og Niels er ikke i tvivl om, at det gav rigtig god mening, at de var der.

"Vi kunne tydeligt mærke, at det gjorde en forskel, og nu er lærerne forhåbentlig klædt på til selv at tænke videre," siger de.

"Vi har også lært rigtig meget af at være der, og det glæder vi os til at bruge i vores kommende missionærtjeneste," siger de.

Parret rejser efter planen til Cambodja i januar 2025. Efter sprog- og kulturstudier skal de arbejde med diakonale og evangeliserende opgaver.

De greb det med det samme, og de var meget begejstrede for det.

BIRGITTE OG NIELS KOUSGAARD, UNDERVISERE PÅ KOMPAKTKURSUS I CAMBODJA

FOTO: JESPER NOER

OPTAGELSER TIL NY JULEKALENDER MED GUMLE ER I FULD GANG

Årets julekalender er en tegneserie over en række bibelhistorier, hvor der er dyr og en tegnet udgave af dukken Gumle med. 15 mennesker har været på besøg i Noreas studie i Haderslev, hvor de lagde stemmer til dyrene og Gumle.

FOTO: SOLGÅRDEN

ELEV PÅ EFTERSKOLEN SOLGÅRDEN BLEV DØBT PÅ SKOLEÅRETS SIDSTE SØNDAG

Den 23. juni blev Janus, der har været elev på Solgården, døbt i Skjern Bykirke.

"Du går selv op til døbefonten, men det er præcis den samme dåb, som vi døber små børn med," sagde præst Henrik Rugager Kristensen.

ARSLAN

<

Antallet af kirkegængere i "Antakya Mesihciler Kilisesi" er femdoblet efter jordskælvet.

JORDSKÆLV **ÅBNEDE DØRE** TIL KIRKEN

EFTER JORDSKÆLVET I 2023 ER DE KRISTNE TYRKERE I ANTAKYA GÅET FORAN MED NØDHJÆLP. DET HAR BETYDET, AT **BYENS MUSLIMER ER STRØMMET TIL GUDSTJENESTER OG BØRNELEJRE.**

TEKST FILIP BOEL **FOTO** FILIP BOEL, PETRA MEDIA GROUP

Bilerne på gaden i byen Antakya i den tyrkiske region Hatay er dækket af betonstøv. De blev efterladt, da deres ejere flygtede fra byen den 6. februar 2023, hvor et kraftigt jordskælv ramte området. For os i Danmark er det længe siden, men i storbyen vidner de smuldrede murbrokker om, at efterdønningerne fra jordskælvet langt fra er forbi.

En af de mange bygninger, der kollapsede, var den protestantiske kirke ”Antakya Mesihciler Kilisesi”.

Før jordskælvet husede kirken omkring 30-40 kristne tyrkere, men i dag er tallet femdoblet. På kirkens matrikel, som for blot et år siden kun var murbrokker, står i dag en midlertidig teltkonstruktion. Under teltdugen samles op mod 200 mennesker hver søndag til lovsang, prædiken og børnekirke. Ved siden af teltet står skelettet af den nye, længeventede kirkebygning - for der er heller ikke plads under teltdugen længere.

GÅR SOM VARMT BRØD

Inden dagens gudstjeneste ruller en varebil op til kirken proppet med brune papkasser. Chaufføren træder ud og begynder at trække kasserne ud ad bilens sidedør. På disse kasser står der ”Turkish Bible” med store, sorte bogstaver. Det er blevet til en fast leverance, for biblerne går som varmt brød. Efter hver gudstjeneste bliver de lagt pænt op på et lille plastic klap-ud-bord ved siden af udgangen. Og selvom størstedelen af kirkegængerne er muslimer, bliver der hver søndag taget bibler med hjem. Evangeliet er ukendt for dem, som det er for de fleste muslimske tyrkere.

”Før jordskælvet var kirken stort set ukendt i vores muslimske nabolag,” forklarer Ali, som er kirkens præst.

”Men vi elsker dem, ligesom Jesus elsker os. Det betød, at da jordskælvet ramte, reagerede vi i kirken med forståelse, omsorg og medfølelse. Mange følte sig svigtet af regeringen, så vi insisterede på at være til stede i nærmiljøet.

+

Alle navne er dæknavne.

v

Kirken "Antokya Mesihciler Kilisesi" fik meget store skader under jordskælvet i januar 2023.

Jordskælvet har gjort, at børnene på mange måder har fået stjålet deres barndom, men vi forsøger at give dem den tilbage.

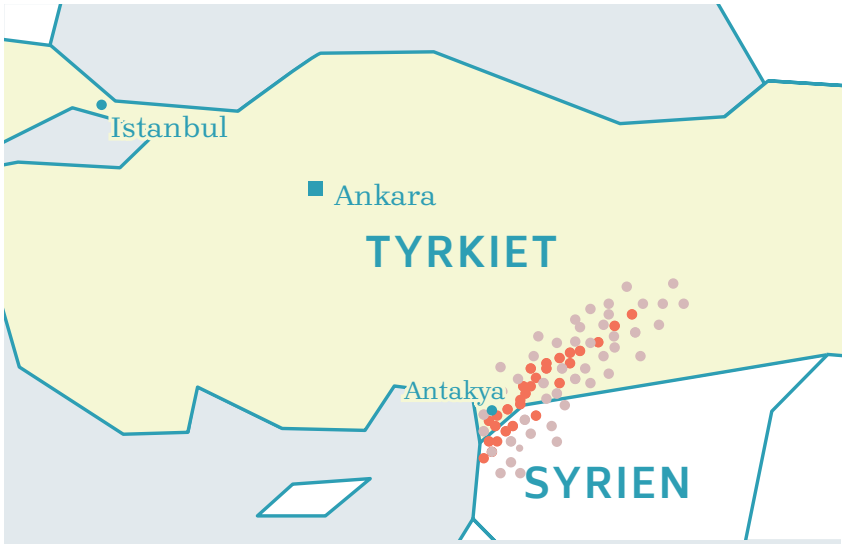

JORDSKÆLVET I 2023

Jordskælvet i det sydlige Tyrkiet den 6. februar kostede flere end 55.000 mennesker livet, og skabte massive problemer for op mod 17 millioner mennesker.

Det blev målt til en størrelse på 7,8 og Tyrkiets præsident, Recep Tayyib Erdogan, var i dagene efter ude at sige, at det var det største jordskælv i landet siden 1939.

Det forårsagede store ødelæggelser i både det sydøstlige Tyrkiet og det nordlige Syrien.

I Tyrkiet blev der registreret mindst 50.783 dødsfald og 107.204 sårede. I Syrien var der over 8.000 dødsfald og over 5.000 sårede. 520.000 boliger og to hospitaler blev ødelagt, og millioner af tyrkere og syrere mistede deres hjem.

Både lokale kristne og kristne fra andre steder i landet rejste til området i grænselandet mellem Tyrkiet og Syrien, hvor ødelæggelserne er værst, for at dele mad og tøj ud til de overlevende, der var blevet hjemløse efter katastrofen.

Vi oprettede suppekøkkener, delte tøj ud, opsatte containerboliger og pakkede madkasser. Og det arbejde bærer nu frugt."

JESUS ELSKER MIG!

Mens kaosset fra jordskælvet var på sit højeste, holdt kirken hovedet koldt.

"Børnekirken har fra begyndelsen været en vigtig brik i vores arbejde. Den er blevet et frirum for børnene fra sorg og bekymringer," fortæller Zeynep, der leder børnekirken.

"Det er traumatiserende at vokse op i en katastrofezone, og mange af børnene er blevet skadet for livet. En stor del af de børn, som kommer her i kirken, har mistet familie - enkelte deres forældre. Jordskælvet har gjort, at børnene på mange måder har fået stjålet deres barndom, men vi forsøger at give dem den tilbage."

I april var der arrangeret en børnelejr i Antakya for nabolagets børn. En flok kristne fra hovedstaden drog dertil for at hjælpe med lejren.

"Kirken har brug for hjælp og aflastning med arbejdet for de lokale børn; Derfor er vi her," siger en af de frivillige fra hovedstaden.

Efter søndagens gudstjeneste står fire drenge med hver deres "lomme-ven" og viser dem stolt frem. På de små kunstværker, som børnene selv har klistret sammen til dagens børnekirke, står der på tyrkisk "Isa seni seviyor", som betyder "Jesus elsker dig". De ligger i lommen og minder børnene om Guds kærlighed. Glædestrålende udbryder en af drengene: "Jesus elsker mig!". Midt i mørket skinner lyset.

BIBELVERS SOM TERAPI

Gudstjenesten og børnekirken er slut, men de mange mennesker bliver i kirken. Fra børnekirkens baglokale bliver der nemlig uddelt neon-farvede kladdehæfter, bibler og blyanter - og interessen er stor blandt de fremmødte. Præstens hustru Serap har startet en skrive-workshop for alle interesserede, og det har efter kort tid vist sig at være

Mange kasser med tyrkiske bibler bliver delt ud efter gudstjenesterne. Især muslimske tyrkere vil gerne have dem.

en stor succes.

Med Bibelen i den ene hånd og blyant i den anden øver de sig en gang om ugen i retskrivning og tyrkiske stavelser. Og alt sammen med udgangspunkt i Bibelens tekster.

”Jeg ser nye ansigter hver gang. Det er for mange en mulighed for uddannelse og sjælesorg på samme tid - og alle er velkomne,” siger hun og fortæller, at mange af deltagerne nu sidder på kirkebænken om søndagen.

”De sjælesørgeriske bibelvers hjælper de fremmødte med at bearbejde deres sorg og fungerer derfor samtidig som terapi” tilføjer hun.

”De bærer fortsat på tunge byrder, og det åg forsøger vi at lette.”

Jordskælvet har haft fatale konsekvenser for alle i området. Det officielle dødstal er over 55.000 mennesker, og kirken mistede ét medlem i jordskælvet.

”Det har været som at miste et tæt familiemedlem,” fortæller præstens søn Arslan. Til daglig arbejder han hos LM’s samarbejdspartner Petra Media Group i Ankara, men indtil for nylig boede han i Antakya og kom i kirken.

”Det er svært at finde én, som ikke er blevet påvirket af jordskælvet. Mange afdøde er stadig ikke fundet, og det gør ondt at tænke på.”

BED FOR OS

Arbejdsmængden og initiativerne er mange, og selvom det er godt, at der kommer så mange i kirken, er kirkegængerne ikke overmennesker.

”Mine forældre er trætte. Det har været et hårdt år for os kristne her i kirken. Selvom Gud har brugt katastrofen til at nå muslimerne med evangeliet, glæder vi os ikke over jordskælvet. Det er en tragedie. Men kirken har åbnet sig, og det diakonale arbejde har rakt evangeliet til mange her i Antakya,” siger Arslan.

”Jeg brændte selv ud sidste år, og menighedens få medlemmer har mere end nok at gøre med at dele evangeliet med de børn og voksne, der kommer,” uddyber han og kommer med en opfordring til LM:

”Vi har brug for, at I i den store globale kirke – og i Danmark – beder for os. Bed om, at der må komme vækkelse, og bed om, at vi må have energi til at stå i arbejdet.” ■

KRISTIAN BOBLER AF **KREATIVE IDEER** TIL AT FORTÆLLE BØRN OM GUD

KIDS-KONSULENT KRISTIAN LARSENS VIGTIGSTE INSPIRATION TIL FORKYNDELSE ER ALTID BIBELEN. MEN HAN BRUGER MANGE TIMER I SIT VÆRKSTED FOR AT FREMSTILLE TING OG SAGER, SOM **GØR BUDSKABET NÆRVÆRENDE FOR BØRN OG FAMILIER.**

TEKST ROLF W. JØRGENSEN **FOTO** JESPER NOER, JOSVA ANDERSEN, ROLF W. JØRGENSEN, PRIVAT

<

Når Kristian Larsen forkynder for børn, medbringer han nogle gange sit hjemmelavede, transportable skab med jakker, flag, overraskelser og hemmeligheder.

Man skal ikke have tilbragt mange timer sammen med Kristian Larsen på familiens nedlagte landbrugsejendom sydøst for Aalborg, før man finder ud af, at der foregår en hel masse bag de rolige omgivelser. Én ting er de mange ting og remedier, som befinder sig under ejendommens tag. Noget helt andet er det, der foregår i tanke og handling – og så er der selvfølgelig også alle aktiviteterne, som Kristian afvikler rundt i det meste af Danmark.

Men lad os lige få lidt fakta på bordet: 56-årige Kristian Larsen stammer fra Løgstør, hvor han voksede op på landet. Han er selv uddannet driftsleder i landbruget, men har brugt langt den største del af sit arbejdsliv på at formidle evangeliet om Jesus til børn og hvem som helst, der vil lytte med. Han er gift med Berit, og sammen har de tre voksne børn.

Parret har tidligere været missionærer i Tanzania, og de sidste syv år har Kristian Larsen været ansat af Luthersk Mission som Kids-konsulent, og hans arbejde går ud på at gøre Bibelens beretninger nærværende for børn og familier.

Det sker især gennem besøg i børneklubber, missionshuse og til forskellige arrangementer, hvor Kristian fortæller og synger. Ofte medbringer han en større mængde ting og sager, som kan understøtte budskabet og hjælpe med at fastholde opmærksomheden hos både store og små. Nogle gange gemmer han noget under stolene, andre gange har han medbragt sit hjemmelavede, transportable skab med jakker, flag, overraskelser og hemmeligheder – eller værktøj og materialer, så børnene for eksempel i fællesskab kan lave for eksempel et stort mosaikbillede.

For nogle år siden gik han også online. Kristian har nemlig en god ven, som er dukken Gumle, og de to laver tv-udsendelser for børn.

SKØRE PÅFUND OG KVAJEKVOTE

Mange af dem, som har oplevet Kristian synge, tale og fortælle om Jesus, har bemærket, at han er en kreativ formidler.

<

Det er vores opgave at formidle hele evangeliet til børn, ellers svigter vi dem," siger Kristian Larsen.

Vi har fået betroet det bedste budskab, og det forpligter!

"Nogle vil sige, at jeg er idé-rig, men det fungerer bedst for mig, hvis jeg har et team omkring mig, hvor ideerne kan få konstruktiv kritik. Så kan der komme flow i det. Jeg kan godt lide at have nogle remedier, og når de fungerer godt, så skygger de ikke for budskabet. Derfor bruger jeg også mine hænder til at fremstille det, jeg har brug for, og herhjemme er der jo god plads til at gemme det hele," siger han med et smil og peger rundt på ejendommen.

"Det kan godt udmønte sig i nogle skøre påfund, og der må godt være lidt forventning hos dem, jeg skal fortælle noget: 'Hvad mon der sker i dag?" Hvad har Kristian nu fundet på?' I virkeligheden er alle ideer jo ikke lige gode, og nogle gange bliver den kun brugt én gang. Jeg giver mig selv lidt kvajekvote, og jeg tænker ofte over, hvad forskellige ting kan bruges til for at understøtte budskabet," siger Kristian, der afslører, at han havde to store trailerlæs ting og sager med til LM's Landsmøde i april, så han kunne give børnene nogle gode oplevelser.

EN DUKKE MED EGET LIV OG PERSONLIGHED

En af de bedre ideer kom fra en gammel rygsæk, Kristian fandt.

"Den kunne godt blive til en hånddukke, tænkte jeg, og så syede jeg den lidt om. Undervejs tænkte jeg, at det ville være fedt, hvis man kunne lave noget, som kunne ses eller bruges igen og igen på steder, hvor jeg ellers ikke kom. For eksempel ude i hjemmene."

Rygsækken blev til Gumle. Det var i 2019, og i dag kan man finde alle de programmer, Gumle og Kristian har lavet på www.gumle.tv.

"Det har været fantastisk at være ansat et sted, hvor man kan prøve ting af, udvikle og blive bedre. Jeg drømmer om at være med til at udvikle gumle.tv, så det bliver en kristen børnekanal med et godt alternativ til alt det, børn har adgang til på nettet. Vi har fået betroet det bed-

Han har en krøllet hjerne på den virkelig gode måde. Han har utroligt mange ideer og en evne til at føre dem ud i livet – også der, hvor jeg tænker: Kan det lade sig gøre? Men meget kan lade sig gøre i Kristians verden.
Desuden er han meget ambitiøs, når det handler om at få evangeliet ud til børn på nye og gode måder.

KATRINE HOULER, KOLLEGA I LMBU

Jeg forbinder især Kristian med forkyndelse til børn og unge.
Han er ikke bange for at tage svære og problematiske emner op og formidle dem for børn, så de kan forstå og forholde sig til dem.

SØREN BRINK KRISTESEN, FAR TIL BØRN SOM HAR HØRT KRISTIAN

Kristian Larsen får mange ideer til, hvad han kan fremstille i sit værksted. Han har blandt andet syet dukken Gumle af en gammel rygsæk.

Børn er som åbne bøger, man kan skrive noget i. De reflekterer også over det, de hører, og selvom man ikke altid tror, de får fat i så meget, sætter der sig alligevel noget i deres sind.

ste budskab, og det forpligter!"

"Vi behøver ikke lave noget nyt hver anden uge, men kan gøre det i takt med, at tid, resurser og ideer kommer. Det skal være høj kvalitet, fordi det er tilgængeligt for alle. Og det skal ikke erstatte mødet med børnene, men gerne være en hjælp til familier, institutioner, mini-konfirmander og andre. Det er vores opgave at formidle hele evangeliet til børn, ellers svigter vi dem," understreger Kristian.

På spørgsmålet om, hvorvidt Kristian er Gumles far, lyder svaret:

"Neeej – det er jeg faktisk ikke. Gumle er nok lidt i pleje. Han har et liv ved siden af, som jeg ikke helt kender til. Der foregår noget jeg ikke ved ... Men jeg bliver godt nok kaldt Gumle-far."

FORPLIGTELSER OG GODE VÆRDIER

Ved siden af arbejdet med børn er Kristian også kontaktperson for unge voksne, som han støtter på forskellig måde. Desuden er familien godkendt som plejefamilie, og der er indrettet værelser på ejendommen, hvor børn og unge kan bo i kortere eller længere perioder.

"Ikke alle har samme opvækstvilkår. Og vi vil gerne udnytte de faciliteter, vi har, på en god måde til gavn for andre," forklarer Kristian. Den sætning er måske meget kendetegnende for hele hans tilgang til livet.

De mange gøremål og alle engagementerne er ikke noget, han skilter med. Det kommer kun frem, fordi vi taler om det. Arbejdsliv, familie, fritid og forpligtelser går tilsyneladende op i en højere enhed, hvor der ikke bliver skelet til klokken – og måske heller ikke så meget til egne behov. Sådan var det nemlig også under Kristians opvækst.

"Mine forældre viste mig, hvad det er at have tillid til Jesus gennem ord, liv og handling. Der var altid tid, rum og syn for andre – og især dem, der har det svært. Det blev aldrig italesat derhjemme, men det kunne ses og mærkes. Der kom sårbare og misbrugere, og om sommeren havde vi ofte nogle drenge boende," fortæller Kristian.

"Der var altid tid til andre, og hvis vi skulle holde ferie, var det FDF-lejre. Det med tid til sig selv – det var ikke noget, der blev talt om. Skellet mellem fritid og arbejde var flydende. Det har været med til at forme mig."

"Far skulle bare leve af at være landmand, men det var noget andet, der var vigtigere. Jeg tror, han bad meget. Når jeg som barn kom ind og sove mellem mor og far, hørte jeg deres fælles andagt og så, at de bad stille hver for sig. De skiltede ikke med det, og jeg har indset, at jeg tog fejl i min bedømmelse af mine forældre, da jeg var ung. Som ung kristen, kan man sommetider have tanker, om at ens forældre skulle være kristen på en anden måde. Som granvoksen vokser taknemligheden og ydmygheden hos en. For eksempel erkender jeg, at mine forældre nok har bedt mere fadervor med mig, end jeg har gjort med mine børn. Jeg er blevet givet "et liv med Gud" med, der holder livet igennem," siger Kids-konsulenten.

KALDET TIL AT FORMIDLE

Det var i ungdommen, Kristian Larsen kom i kontakt med Luthersk Mission. Som 22-årig tog

Husqvarna

BØRNETRÆF
DEWALT

KRISTIAN LARSEN

- 56 år
- Uddannet landmand
- 13 år i Tanzania som litteraturmissionær, teamleder og leder af Soma Biblia
- Uddannet og godkendt som plejefamilie sammen med hustruen, Berit
- Vært på kristne børne-tv-udsendelser www.gumle.tv
- Glad for håndværk med træ, metal, rør, gamle biler med mere.
- Aktiv i LM Nørresundby

Vi vil gerne udnytte de faciliteter, vi har, på en god måde til gavn for andre.

han et bibelskoleophold på Luthersk Missions Højskole i Hillerød, og det kom til at sætte nogle andre spor i livet.

”Der mødte jeg arbejdet med at fortælle evangeliet i andre lande og drive mission. Det blev jeg grebet af og sagde, at hvis der var opgaver, de troede, jeg kunne være med til at løse, så var jeg klar,” husker han.

Det blev i første omgang til to et halvt år som volontør i Tanzania, hvor han i øvrigt mødte Berit, som han blev gift med i 1993. Efter volontørtiden gjorde han sin landmands-uddannelse færdig og arbejdede lidt med det, men der var sket det i løbet af volontørtiden, at både Kristian og Berit havde fået kald til at rejse til Tanzania for en længere periode som missionærer. De tog afsted i 1997 og kom hjem i 2010, hvor de slog sig ned i det nordjyske.

Som missionær var Kristian blevet glad for selv at kunne tilrettelægge sine opgaver, så han slog sig ned som selvstændig altmuligmand, swahilitolk og støtteperson for uledsagede flygtninge.

Efter nogle år sagde han til Berit, at hvis han kunne komme til at arbejde på fuld tid med forkyndelse for børn, ville han gerne det. Kort efter blev der slået et par stillinger op i Luthersk Missions Børn og Unge, og Kristian søgte.

”Jeg havde dog ikke fået læst jobopslaget ordentligt, så min tanke var, at jeg skulle arbejde med juniorer, men så gik det op for mig, at det var de mindre børn, jeg skulle have fokus på. Det kom lidt bag på mig, men jeg må sige, at jeg trives virkelig godt med det,” slår han fast.

Og sådan har det været siden 2017.

”Børn er så umiddelbare og nysgerrige, så hvis man kan etablere kontakt, er der åbne døre, så man kan få lov til at tale ind i deres liv. De er som åbne bøger, man kan skrive noget i. Børn reflekterer også over det, de hører, og selvom man ikke altid tror, de får fat i så meget, sætter der sig alligevel noget i deres sind,” siger Kristian med smil i øjnene.

Han betragter det som en kæmpe gave at få lov til at give dem noget, der har med Jesus, Gud og Bibelen at gøre.

INSPIRATION

”Det var måske lettere at lave noget andet, men det her er et privilegium. Det er også en måde for mig at blive bevaret som kristen på selv, for jeg har også brug for at blive mindet om, at der kun er én vej til Gud. Når vi forkynder Bibelens historie, viser vi, hvem der kan hjælpe os ud i lyset,” siger Kristian og

I sommerhalvåret kører Kristian Larsen rundt til børneklubber i det meste af Jylland med LM Kids' bil Boblen, hvor han har mange ting, der kan understøtte budskabet om Jesus.

uddyber:

”Jeg bruger ofte noget, jeg selv har oplevet, som billede på, hvad Jesus har gjort for os. For nylig kom jeg i tanke om en episode fra min barndom: Min bror fortalte om en skoleudflugt, han havde været på til Mønsted Kalkgruber. Han fortalte om de lange og mørke smalle gange, og at man kunne risikere at fare vild derinde. Men hvis det skete, havde konen på stedet en stor hund, som kunne finde én.”

”De sidste par gange jeg har været afsted til arrangementer, har jeg fortalt den historie og spurgt børnene: 'Hvis nu du var blevet væk derinde, og pludselig kunne høre en hund nærme sig … ville du så blive bange eller glad og lettet?' Og så er vi klar til at høre om Jesus, som vil finde os!”

”Jeg er rigtig glad for at bruge den slags illustrationer, som jeg håber, folk kan forstå og huske.”

Den vigtigste kilde til Kristians formidling ligger dog på bordet foran ham. Det er en bibel. Og den er godt slidt. Den har også været våd, og derfor har han strøget hver enkelt af de godt 1.100 sider.

”Det gør noget for mig at møde mennesker med slidte bibler. Nogle af dem har gjort stort indtryk på mig. Hov – jeg skal lige hente noget,” siger han, og kort efter kommer han tilbage med en anden slidt bibel med en masse understregninger i.

”Den fik jeg, da arven skulle fordeles. Det er min farmors. Ordene bar hende gennem livet, ligesom de bærer mig. Guds ord er stærkt nok til, at jeg kan komme dårligt fra at formidle det. Jeg må gøre det så godt, jeg kan, men alt afhænger stadig af Gud!”

”Vi skal gøre op med ideen om, at vi skal gøre en forskel. Den kommer af det store fokus på selvrealisering i vores tid. Vi skal i stedet give vores egen glæde over Jesus videre og gerne på en måde, så andre kan mærke, at det har betydning i vores eget liv.” ■

Alle de ni hjemvendte volontører var samlet til et debriefing-kursus torsdag den 27. juni i København.

Hjemvendte volontører har gjort en stor forskel

NI UNGE MENNESKER ER VENDT TILBAGE FYLDT MED OPLEVELSER MED INTERNATIONAL MISSION. **NU KAN DIN KLUB ELLER MENIGHED FÅ GLÆDE AF DEM.**

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG **FOTO** REBEKKA ZOLL LANDKILDEHUS

Efter ti begivenhedsrige måneder i udlandet er LM's ni volontører hjemme igen i Danmark. Nogle har været hjemme i flere uger, mens andre kun lige er landet for få dage siden.

Volontørerne har hjulpet til med skoleundervisning, børneklubber, salg af kristne bøger og andet kirkeligt og evangeliserende arbejde i Cambodja, Tanzania og Mellemøsten.

Fælles for dem alle er, at de i deres forskellige opgaver har været ude og blive tændt for det store og omfattende internationale missionsarbejde, som LM er en del af.

ERFARINGSUDVEKSLING

Torsdag den 27. juni var de hjemvendte volontører samlet og mødtes med missionskonsulent Rebekka Landkildehus, der er ansvarlig for LM's volontørprogram, Reach. Her fik de mulighed for at dele nogle af deres oplevelser fra volontørlivet og give nogle af deres erfaringer videre.

Der er ingen tvivl om, at LM's volontører på hver sin måde løfter en stor opgave i det internationale missionsarbejde. Hør bare nogle af de udsendte missionærers reaktioner:

"Vi er fyldt med taknemmelighed for alt, hvad Daniella og Camilla har været for khmererne, og for vores familie igennem de sidste ti måneder. De startede som volontører og endte som en del af familien. *Tak* fordi vi måtte dele liv og arbejde med jer. Guds velsignelse over jeres fremtid," siger familien Jensen, Siem Reap, Cambodja.

Og kollegieleder Theara Sim skriver: "Volontørerne er en velsignelse for de studerende og for os på kollegiet. Tak for jeres ydmyghed og hjertevarme." ■

BOOK EN VOLONTØR

Har I lyst til at få en af volontørerne til at komme og fortælle ude i jeres klub eller menighed? Så ring til en af LM's missionskonsulenter på 48207660, eller skriv til dlm@dlm.dk og hør mere om mulighederne.

SOMMERENS BIBELCAMPING SAMLER LM'ERE FRA HELE LANDET

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG **FOTO** SIMON THORØ

Sommerens bibelcampings er over os. Teltene er slået op, og campingvognene triller ind på pladsen i både Virksund og Haderslev Næs. Der er gensynsglæde og forventning i luften. I løbet af de tre uger samles LM'ere fra hele landet for at blive fyldt op af Guds ord og fællesskabet omkring det og programmet begge steder er spækket med forkyndelse, lovsang, hygge for alle aldre.

Overvejer du at være med? Så find programmet på bchaderslev.dk og virksund-bibelcamping.dk.

Det er muligt at være med enkelte dage, eller, hvis du er i nærheden, til enkelte møder.

Ung Uge på Haderslev Næs byder i år blandt andet på 24 timers bøn, bilringridning og flødeløb.

ONLINE BIBELCAMPING

Har du ikke mulighed for at være med, bliver bibeltimer og møder fra Virksund streamet på deres facebookside og fra Haderslev Næs på deres YouTube-kanal.

Efterfølgende bliver lydoptagelserne fra bibeltimerne, aftenmøderne og gudstjenesterne lagt på hjemmesiden lysetoglivet.dk.

FÆLLESSANG 5 UDKOMMER OM TO ÅR

Processen frem mod en udgivelse af Fællessang 5 er sat i gang, og man arbejder på, at den skal lanceres ved teenage-weekendlejren Event i efteråret 2026. Det fortæller Filip Odgaard Bodilsen, der er forlagschef for Forlagsgruppen Lohse.

Et udvalg bestående af repræsentanter for IMU, LMBU, KFS og Evangelisk Luthersk Ungdom skal nu i gang med at udvælge de sange, som skal med i Fællessang 5.

"Vi sigter mod, at Fællessang 5 skal udgives som en trykt sangbog, men den vil også komme i andre udgivelsesformater," siger Filip Bodilsen.

STILLE VÆKST I **KIRKENS UNGDOMSARBEJDE** I MONGOLIET

I FLERE ÅR HAR KIRKEN I KHOVD HAFT ET ØNSKE OM AT STARTE EN UNGDOMSKLUB. NU KOMMER OP TIL 22 UNGE I KIRKEN HVER ONSDAG, FORTÆLLER MISSIONÆR MAIKEN HADBERG.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG **FOTO** MAIKEN HADBERG

Der kommer nu op til 22 unge i kirkens ungdomskub i Khovd i Mongoliet.

Der skal ikke mere til end en enkelt aften sammen med de unge, før Gud minder mig om, hvorfor jeg i sin tid flyttede til Mongoliet.

Forrige sommer spurgte kirken i Khovd i Mongoliet den LM-tilknyttede missionær Maiken Hadberg, som er udsendt af den norske organisation Misjonssambandet, om hun ville være med til at starte en ungdomsklub.

Det viste sig at være et rigtig svært tidspunkt, da mange af de unge rejser væk fra byen hen over sommeren, og efter det blev det kun til sporadiske besøg.

Men nu bærer arbejdet frugt, fortæller den danske udsending i Mongoliet.

"De seneste uger har der været op til 22 unge til ungdomsklub hver uge, og de begynder også at dukke op til søndagsgudstjenesten. Det er fantastisk at være vidne til," siger hun.

TAKNEMMELIG FOR AT MØDE ANDRE KRISTNE UNGE

I løbet af sidste sommer inviterede Maiken Hadberg en gang om ugen unge fra de forskellige folkegrupper, som kirken arbejder iblandt.

Særligt én pige kom trofast og var dybt taknemmelig for at møde andre kristne i de fire måneder, kirken holdt sommerferie.

"Hendes gnist holdt modet oppe hos mig, også selvom vi nogle uger bare var hun og jeg, og nogle uger også begge var bortrejst," siger Maiken Hadberg.

KURSUS GAV MOTIVATION TIL AT INVITERE VENNER MED

"I løbet af dette forår kom der flere og flere unge hver onsdag formiddag. Pludselig var vi nok til to hold, der kunne spille volley."

Kirken så muligheden for at starte et kristendomskursus for de unge, og det motiverede nogle af de unge til at invitere nye venner med, fortæller hun.

Det betyder, at der nu er en gruppe af unge i alderen 11- 22 år, der samles to dage om ugen i kirken, og nogle af dem kommer også til gudstjenesten om søndagen.

VIGTIGT MED UDHOLDENHED OG FORBØN I ARBEJDET

Det spirende ungdomsarbejde i Khovd er for Maiken Hadberg en påmindelse om vigtigheden af udholdenhed og forbøn – og at huske at holde arbejdet enkelt!

"Der er mange dage, hvor jeg bliver overvældet af følelsen af, at 'vi havde nok kunnet gøre mere, hvis vi var i Norge'."

"Men der skal ikke mere til end en enkelt aften sammen med de unge, før Gud minder mig om, hvorfor jeg i sin tid flyttede til Mongoliet. Evangeliet må også nå ud til dem." ▪

De unge i ungdomsklubben har også et godt socialt fællesskab. Her har de gang i et spil Ligretto.

Nakin (t.v.) læser i Bibelen sammen med de andre unge, når der er andagt på kollegiet.

KOLLEGIELIVET GØR MIG **NYSGERRIG PÅ JESUS**

NAKIN HAR BOET PÅ LM'S KOLLEGIUM I SIEM REAP I FIRE ÅR. HAN ER GLAD FOR LOVSANG OG ER MEGET POSITIV OVER FOR JESUS. MEN HAN VIL DOG IKKE KALDE SIG KRISTEN ENDNU.

FORTALT TIL DANIELLA C.I. BAGGERSGAARD **FOTO** DANIELLA C.I. BAGGERSGAARD

Mit navn er Yav Nakin. Jeg er 23 år gammel og har tre søskende. Min far er landmand og ejer en rismark. Min mor passer en lille butik, vi har ved vores hus, og står for meget af det huslige. Man kan kalde os en traditionel khmerfamilie.

Jeg læser engelsk på universitetet. Jeg arbejder ihærdigt på at blive god til engelsk for at kunne undervise unge.

Det er dyrt at læse. Mine forældre betaler 640 dollars om året for mit studie, og de har været nødsaget til at låne for at kunne betale det. Jeg står i gæld til dem og føler skyld og skam over deres offer. Jeg har i sinde at betale dem tilbage en dag. Derfor må jeg arbejde hårdt.

DET LADER TIL, AT BØN VIRKER

Jeg er opvokset i provinsen Banteay Meanchey i det nordvestlige Cambodja i en lille landsby ved navn Bondtopbpor og kom til Siem Reap for første gang i 2019.

Jeg har boet på LM's kollegium i fire år og kalder det “mit andet hjem”. Vi, der bor her, kalder ofte hinanden vores “dorm family” (kollegiefamilie).

Hver onsdag og fredag aften mødes alle kollegiets unge til andagt. Vi synger nogle lovsange, læser Bibelen sammen og lærer om Bibelens Gud.

Jeg har set, hvordan kristne virkelig tror på Jesus som den sande Gud. Jeg er ikke selv 100 procent overbevist. Jeg føler et stærkt behov for at se beviser. Men jeg vil egentlig virkelig gerne opleve Guds arbejde i mit eget liv. Jeg vil gerne vide, om han er ægte. Jeg har flere gange forsøgt at bede til Jesus, når jeg har haft det svært, og som jeg opfatter det, lader det til at være 50/50, om bøn virker.

Engang jeg kørte på moto (en større scooter), fik jeg et insekt i øjet. Jeg bad Jesus om at hjælpe mig med at få det ud, da jeg ikke havde mulighed for at holde ind. Insektet røg da selv ud af mit

Nakin foran den væg på kollegiet, som LM's volontør Camilla Andersen har hjulpet med at udsmykke. Den minder de unge om, at de alle er får, der tilhører hyrden, Jesus.

øje. Jeg spurgte oprigtigt mig selv, om det kunne kaldes et lille Guds mirakel.

DEN KRISTNE GUD ER GOD – OG FOR ALLE

Det er normalt for os khmerer at anse kristendommen som en religion for barang'er (udlændinge fra Vesten). Jeg er opvokset med traditionel khmer-religion, der er en blanding af buddhisme, hinduisme og forfædredyrkelse. Jeg har derfor altid tænkt det samme, indtil jeg kom på kollegiet og hørte mere om Jesus. Han lader til at være for alle.

Min familie er ikke kristen og bryder sig ikke om kristendommen. Jeg har forsøgt at forklare dem, at den kristne Gud faktisk er god, og at han hjælper mennesker.

Sommetider læser jeg i Ordsprogenes Bog for at få gode råd. Jeg har for år tilbage klippet mit buddhistisk-velsignede armbånd af. Armbåndet skulle ifølge traditionen beskytte mig mod onde ånder, men jeg tog det af for at finde ud af, hvad der ville ske. Jeg vil dog ikke på nuværende tidspunkt kalde mig selv kristen. Egentlig synes jeg, at kristne og buddhister er ret ens – vi vil alle det gode.

JEG KOMMER MINDRE OG MINDRE I TEMPLET

Mit engagement i de ugentlige buddhistiske traditioner – såsom at bringe ofre til det lokale tempel og til omvandrende munke eller søge Buddha – er blevet mindre og mindre, efterhånden som jeg er blevet ældre. Men jeg ved, at man sagtens kan være et godt menneske uden at tage i templet. Det bliver Buddha ikke vred over.

Jeg er utrolig glad for kollegiet. Det er min familie. Jeg er en af de ældste og føler et ansvar for, at de nye falder til. Jeg er glad for lovsang og lovprisning af Jesus. Men jeg skal lige overbevises, før jeg vil gå så langt som at kalde mig kristen. ■

STØT KOLLEGIET OG GIV STUDERENDE ET KRISTENT HJEM

Med støtte fra Luthersk Mission er der oprettet kollegier for studerende i Siem Reap og Battambang. I Siem Reap bor 20 kvinder og 20 mænd på kollegiet. I Battambang er der plads til 20 kvinder. Kristne cambodjanere står for den daglige ledelse.

De unge kommer fra fattige kår i provinsen og ville ikke have mulighed for at tage en videregående uddannelse uden den tryghed, en kollegieplads giver dem.

Vær med til at støtte kollegierne ved at sende en gave på MobilePay 66288 mærket "kollegie".

TEMA:
HVERDAG MED GUDS ORD

Bibelen er Guds ord til os. De fleste af os er derfor ikke i tvivl om, at det har stor betydning at give den plads i hverdagen.

Bibelen er Guds kærlighedsbrev til os, og det er et fantastisk budskab, vi møder i denne bog.

Men alligevel er det svært for mange af os at få det til at fungere med bibellæsning i hverdagen.

På temasiderne i dette nummer af *Tro & Mission* vil vi gerne give frimodighed og ny inspiration til en hverdag med Guds ord. Derfor har vi talt med nogle mennesker i forskellige livssituationer, som deler ud af deres erfaringer.

BIBELLÆSNING ER **LUKSUSTID**

"AT LÆSE I GUDS ORD ER DYBEST SET DET BEDSTE, JEG VED. DERFOR UNDRER JEG MIG OVER, AT JEG IKKE BARE SLUBRER DET I MIG, MEN HAR SVÆRT VED AT TAGE MIG TID TIL DET," ERKENDER BIBELSKOLELÆRER.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG **ILLUSTRATION** FREEPIK

"Det, man hører, er man selv."

Sådan lød et kendt slogan for radiokanalen P3 i starten af 00'erne, og Louise Sølvsten Nissen, der har undervist på LMH, trækker det frem, når hun skal beskrive, hvor vigtig den daglige bibellæsning er.

"Det gjorde noget ved mig, og jeg kom til at tænke over, hvor meget man bliver præget af det, man hører. Jeg kan huske, jeg tænkte: 'Så vil jeg ikke høre P3 mere' – sådan lidt groft sagt. Derimod vil jeg vildt gerne tage farve af, hvem Gud er og påvirkes af ham."

VIL IKKE NØJES MED SMALKOST

Selvom Louise har fortalt eleverne på LMH, hvor vigtigt det er at læse i sin bibel, kender hun godt til, at den daglige bibellæsning kan føles som en kamp i hverdagen.

"Jeg har det ikke sådan, at det er helt fantastisk, hver gang jeg åbner Bibelen. Nogle gange glemmer jeg det, og det kan blive skubbet til side, hvis der er en masse andre ting, jeg skal nå. Nogle gange er det at læse i Bibelen bare noget, jeg gør. Dybest set er det luksustid og det bedste, jeg ved. Jeg undrer mig over, at jeg ikke bare slubrer det i mig," siger hun og sammenligner bibellæsningen med det at spise mad:

"Det er ligesom, når jeg har været til fest og fået god mad. Så er jeg endnu mere sulten næste morgen. Det er, som om man har fået smag på noget og vil have mere."

Det er ikke så godt, når det handler om mad, men noget helt andet, når det handler om at høre Guds ord, mener hun.

"Når jeg i perioder har været på smalkost med Guds ord, kan jeg tænke, at jeg sagtens kan klare mig. Så er jeg ikke så sulten. Lige dér må jeg bruge fornuften og tænke: 'Selv om jeg ikke føler sult, ved jeg, at det er godt for mig at spise noget.' Så vil jeg ikke nøjes med mindre."

GULDGRAVERE I GUDS ORD

Lysten til at læse i Bibelen kommer ikke nødvendigvis af sig selv, siger Louise.

"Dels er der noget inden i mig, der ikke vil Gud, og dels er der en åndelig virkelighed, som kæmper for, at jeg ikke skal få tid sammen med Gud. Derfor er det godt, hvis vi kan hjælpe hinanden til at få nogle gode vaner," siger hun og nævner blandt andet, at hun er med i en studiegruppe af kvinder fra kirken, som læser i Bibelen sammen.

"Vi læser en tekst på forhånd og har en messenger-tråd, hvor vi kan skrive til hinanden, hvis der er noget, vi bliver standset for i læsningen. Det er meget

Når jeg i perioder har været på smalkost med Guds ord, kan jeg tænke, at jeg sagtens kan klare mig. Så er jeg ikke så sulten.

LOUISES RÅD OM BIBELLÆSNING

Det er ikke altid let at læse i Bibelen. Men hvis vi husker på, at han, som har skabt alle ting og holder kloden i sin hånd, har sagt: ”Det er her i Bibelen, du kan lære mig at kende”, bliver det anderledes relevant.

Se Bibelen som Guds kærlighedsbrev til dig. I “Brev fra din himmelske Far” er samlet nogle af de kærlige udsagn og løfter, som Gud åbenbarer i forskellige dele af Bibelen.

Find dem på: FathersLoveLetter.com

opmuntrende, at vi kan hjælpe hinanden med at være guldgravere i Guds ord.”

Hun har også prøvet at give en udfordring til sine børn, hvor de fik en præmie, når de hver dag i en måned skrev tilbage til hende med teksten på det bibelvers, hun sendte dem på sms.

”Det var faktisk rigtig hyggeligt. For dem var det en motivation til at få kigget i Bibelen – og jeg fik en besked fra mine børn med et bibelvers hver dag,” siger hun.

LAD JER FYLDE AF GUDS ORD

”Det er vigtigt at sørge for at blive fyldt på af Guds ord, mens man har overskud til det. Det kan ske, man bliver ramt af kriser eller ikke magter at læse ret meget i Guds ord, og så er det rart at have et forråd af bibelvers, som kan poppe op i ens tanker,” minder Louise om.

Så kan det godt være, det ikke er de store oplevelser og forklarelsen på bjerget, hver gang man åbner Bibelen. Men det jævne har også en betydning, påpeger hun.

”Det er heller ikke altid, man kan huske, hvad man fik at spise i forgårs. Det var måske bare spaghetti og kødsovs, men det mættede stadigvæk.” ■

Bibellæsning kan sammenlignes med et måltid, mener Louise. Nogle gange er det en festmiddag, som giver smag på mere – andre gange er det bare spaghetti og kødsovs.

SINGLE

Bibellæsningen bliver udfordret, når jeg har travlt

SOM SINGLE OPLEVER LISBET, AT HUN I ENDNU HØJERE GRAD HAR BRUG FOR FØLGESKABET MED GUD.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN **FOTO** PRIVAT

Nede på de såkaldte sydhavsøer bor Lisbet Rønne-Rasmussen. Hun er lærer på Stubbekøbing Efterskole og single.

”Nødvendigheden af at leve tæt på Guds ord bliver større, når man ikke har en ægtefælle at dele det med. For så er man endnu mere afhængig af, at der er én – Gud – som vejleder og standser én på livets vej,” siger Lisbet, som foretrækker at læse hele bibelske skrifter fra ende til anden.

”Hvor meget jeg læser på en dag, varierer ofte i forhold til hvordan dagen i øvrigt har været. Nogle dage har jeg hørt en masse grimme ord fra frustrerede elever og har brug for at få disse ud af tankerne. Så bruger jeg måske mere tid på bøn, mens der er andre dage, hvor jeg læser mere. Nogle gange er hovedet træt, og hvis jeg mærker, at jeg ikke reflekterer over, hvad jeg læser, venter jeg til en anden gang,” fortæller hun og tilføjer, at hun aldrig har fået det til at fungere med bibellæseplaner.

”Som single behøver man ikke lave aftaler om bibellæsning, men til gengæld er der heller ikke nogen, som er med til at fastholde én i læsningen. Mine rutiner ændres i takt med de ofte forskellige arbejdstider, jeg har som efterskolelærer. Men jeg prøver altid at finde et tidspunkt, hvor jeg kan samle tankerne.”

Jeg har brug for Gud til at vejlede mig i hverdagen, siger Lisbet Rønne-Rasmussen.

TJENESTER UDFORDRER BIBELTID

Lisbet nyder at få inspiration fra bibelhistoriske romaner, hvorefter hun læser den eller de bøger i Bibelen, som bogen er skrevet ud fra.

”Jeg elsker at dykke ned i bibelske personer og formidle deres historie til eleverne. Hele Det gamle Testamente er jo et vidnesbyrd om, at der er en Gud, som har styr på det hele, uanset hvad der sker omkring én.”

Det er i øvrigt Lisbets erfaring, at tid til bibellæsning kan blive udfordret, når hverdagslivet går for hurtigt.

”Man får ikke mindre travlt, som tiden går. Heller ikke i takt med at man bliver ældre eller er single, for der er nok at gøre i menigheden også. I øvrigt kan den tjenende side af én også i nogle tilfælde komme til at spærre for bibellæsningen.”

”Jo større udfordringer livet byder på, jo mere har jeg brug for læse – men jo sværere kan det også være,” siger hun. ▪

NYGIFTE

JAKOBS BIBELLÆSNING **INSPIRERER MIG**

LISBETH OG JAKOB HAR VÆRET GIFT I 14 MÅNEDER. DE FORTSÆTTER MED AT LÆSE I BIBELEN HVER FOR SIG, MEN HAR OGSÅ FÅET ET FÆLLES ANDAGTSLIV.

TEKST KAJA LAUTERBACH **FOTO** PRIVAT

Det at blive to, gør, at de kan hjælpe hinanden til kontinuitet i bibellæsningen. Det er Lisbeth og Jakob Østermark Friis fra København enige om.

De blev gift i april 2023 og ser parforholdet som en hjælp til at få en hverdag med Guds ord.

36-årige Jakob har i mange år haft den vane at læse et kapitel i Bibelen hver dag, og det er han fortsat med, efter de er blevet gift. Men det sker, han går i stå, og nu er det ikke længere kun op til ham selv at komme i gang igen.

"På den ene side er det sværere, for jeg er ikke helt så meget herre over min egen tid mere. På den anden side minder Lisbeth mig om det nu: 'Plejer du ikke at læse i Bibelen på den her tid af dagen?'," siger han.

Lisbeth, der er 35 år, erkender, at hun aldrig har været god til at læse kontinuerligt i sin bibel, men hun bliver inspireret af Jakob.

"Når jeg ser, at han sidder og læser i sin bibel, får jeg selv lyst," siger hun.

"Jeg bliver mere fanget ind af projekter, hvor jeg nørder med noget i en periode. Det kan være emner som 'Hvordan åbenbarer Gud sig', eller det kan være at lære et kapitel udenad. På det seneste har jeg brugt meget tid på filmserien The Chosen og har set en del afsnit flere gange. Selvom det ikke er direkte bibellæsning, er det alligevel at arbejde med ting i relation til Bibelen."

Den direkte bibellæsning får hun, når hun hver uge læser online sammen med en veninde.

FÆLLES DAGLIG ANDAGT

Ægteskabet og tosomheden giver ikke kun mulighed for opmuntring og inspiration i den personlige bibellæsning. Det har også givet mulighed for et fælles andagtsliv.

"Vi fik en andagtsbog i bryllupsgave, som vi tog i brug med det samme. Her læser vi et stykke sammen, som vi reflekterer over, og bagefter beder vi sammen. Det fungerer rigtig fint," siger Jakob.

Og Lisbeth tilføjer:

Jeg er rigtig glad for den daglige andagt. Jeg har nogle gange savnet noget fast, og jeg glæder mig over, at Jakob er lidt bedre end mig til at holde fast ved det." ■

> Det nygifte par ser ægteskabet som en hjælp til at få en hverdag med Gud.

BØRNEFAMILIE

I VORES FAMILIE ER ALLE MED I **SNAKKEN OM TRO**

HOS FAMILIEN AMBROSEN I OLSKER GÅR DET PÅ OMGANG, NÅR DE TALER OM GUDSTJENESTEN, ETISKE EMNER ELLER BEDER SAMMEN. **FORÆLDRENE VIL NEMLIG GERNE, AT ALLE DE SEKS BØRN BIDRAGER.**

TEKST KAJA LAUTERBACH **FOTO** PRIVAT

”Da familien kun bestod af os to, var det ikke særlig svært for os at finde ro til at læse, snakke og bede sammen,” siger Margit og Simon Ambrosen fra Olsker på Bornholm.

”Men efterhånden som seks børn er kommet til, er det blevet udfordrende. Både for os to alene og som familie.”

De må erkende, at det er meget svært at have et kontinuerligt andagtsliv, hvor hele familien er med.

”Vi har børn, der skal både det ene og det andet, og hvis vi venter på nogle, bliver det for sent for andre,” siger Simon, der er præst på deltid i Bornholmerkirken.

Nogle gange deler de børnene op og holder andagt med de yngste på to, syv og ni år på ét tidspunkt og med de store på 11, 13 og 15 år lidt senere.

Det er imidlertid vigtigt for dem at lade Guds ord fylde meget i hverdagen, og de ønsker at skabe rammer for, at det skal være naturligt at snakke om tro og undre sig sammen.

”I forbindelse med aftensmaden bruger vi af og til samtalekort med etiske eller trosmæssige emner, og i bilen på vej hjem fra kirke, taler vi om det, vi hørte til gudstjeneste. Både fra prædikenen og fra børnekirken,” siger de.

Både ved bordet og i bilen tager de en runde, så alle får taletid. Det er også vigtigt for forældrene, at alle børn bidrager til fællesbønnen og beder og takker for en ting hver.

”Det skal ikke være lange bønner, men vi gør det som en' popcornbøn',” siger Simon.

ANDAGTSLIV SKAL GENSTARTES IGEN OG IGEN

Margit og Simon har valgt at arbejde på deltid begge to.

”Det koster da helt sikkert noget, at vi skal leve for sammenlagt én løn, men vi prioriterer tid over ejendom. Og rigtig god tid sammen giver meget mere end det materielle for os,” siger Margit, der arbejder med administrative opgaver i Bornholmerkirken ti timer om ugen.

Parret opfordrer til, at man som forældre sætter sig ned og overvejer, om man er seriøse nok og bruger tid nok, når det gælder oplæring. Og at man så tør navigere efter det, man kommer frem til.

De tilføjer, at andagtsliv i familien altid vil være udfordrende.

”Men så må man besinde sig på det, der er vigtigt, og genstarte det lige så tit, det er nødvendigt.” ▪

<

Når familien Ambrosen er samlet, er det naturligt at tale sammen om tro.

VOKSNE BØRN

FASTE ANDAGTSVANER ER STADIG VIGTIGE

PERNILLE OG FINNS BØRN ER FLYTTET HJEMMEFRA. DET GIVER MERE TID, MEN OGSÅ **MULIGHED FOR FLERE OVERSPRINGSHANDLINGER**. DERFOR ER STRUKTUR VIGTIG, SIGER DE.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN **FOTO** PRIVAT

Pernille og Finn Andersen er flyttet fra Bornholm til Herning inden for det sidste års tid. ”Børnene ville ikke komme til Bornholm igen,” forklarer de og afslører dermed, at de er i livsfasen "efter hjemmeboende børn".

Med i flyttelæsset har de taget deres hverdagsrutiner med bibellæsning.

”Vi er begge ret strukturerede, og det kan måske lyde lidt kedeligt, men det fungerer godt for os med faste rutiner. Morgenandagten holder vi sammen eller hver for sig, afhængigt af hvornår vi skal afsted på arbejde,” siger 53-årige Pernille, der er sygeplejerske.

Finn er 56 og skolelærer, og han betegner først og fremmest den daglige omgang med Guds ord som uundværlig.

”Det er der, vi finder den åndelige føde, og der skal ikke være for store pauser imellem. Det er for vores egen skyld, ligesom vi jo heller ikke springer morgenmaden over,” siger han og tilføjer, at parret i en årrække har været glade for at læse højt af Rosenius’ andagtsbog om morgenen, mens Øjvind Andersens *Ved kilden* bruges om aftenen.

Pernille tilføjer, at rutinerne har ændret sig, efter børnene flyttede hjemmefra:

”Der er meget mere tid og ro nu. Når vi holdt andagt med børnene, var det på deres præmisser, og det blev ikke til så meget om morgenen. Dagene var fyldt med praktiske gøremål, og det er der jo ikke noget forkert i. Men set i bakspejlet har jeg nok manglet noget dengang, for jeg kan personligt mærke, at dagen begynder forkert, hvis vi af en eller anden grund ikke får læst og bedt om morgenen og lagt dagen i Guds hænder.”

De daglige rutiner har ændret sig for Pernille og Finn Andersen – her er de på besøg hos børnebørnene Valdemar og Theodor.

Pernille og Finn Andersen anbefaler systematik og prioritering, når det gælder at have Bibelen med i hverdagen.

”Det er en hjælp for os, at det nærmest er skemalagt. Det gør det nemmere at nedprioritere noget andet. Der er jo mange muligheder for at lave overspringshandlinger, og på den måde behøver vi ikke spørge os selv, om vi har tid til det i dag,” forklarer Pernille, og Finn runder af:

”Alle kan få det til at fungere på den ene eller anden måde, men det afhænger også af, hvor meget energi man lægger i at etablere vanen.” ■

Wow, Gud taler til mig!

Tænk, at
kunne høre Gud tale!
At kunne vide sådan helt rigtigt,
hvordan Gud er, og hvad han
vil sige til mig.
Det kunne jeg godt
tænke mig.

Det er faktisk det, der sker, når vi hører eller læser Bibelen. Så taler Gud til os! Det er godt nok vildt! Det er et under, et vaskeægte mirakel: at Gud taler til os gennem dem, der har skrevet Bibelen.

Sådan kan vi lære Gud at kende. Og sådan kan vi vide, hvad Gud vil sige til os. Ja, ja, måske ikke lige, om jeg får den ven eller kæreste, jeg gerne vil have, eller hvordan jeg skal tackle mine problemer. Men på en eller anden måde skal Gud nok også tage hånd om mig i sådanne ting – det lover han i Bibelen. Og det må jeg bede om.

Men altså: Bibelen er også en stor og tung og gammel bog med en masse, jeg ikke forstår. Det er så nok også o.k. For der skal jo være nok at udforske gennem et langt liv. Jeg behøver ikke at

Læs siderne sammen i familien!

tro i familien

have læst og forstået det hele, når jeg er 12 eller 72 år! Men det vigtigste – det forstår jeg: At Gud har skabt mig, at Jesus døde på korset for mig, og at jeg tilhører ham! Det står der i Bibelen – sort på hvidt!

GUDS ORD PÅ MANGE MÅDER!

Gud taler til os i Bibelen. Gennem Bibelens spændende fortællinger og smukke digte, gennem alvorlige formaninger og dejlige opmuntringer, med bønner, visioner, profetier, humor … alt muligt. Og midt i det hele er det Gud, der vil sige os noget. Det er Jesus, der vil være sammen med os.

Vi kan læse direkte i Bibelen og få glæde af det, vi læser. Vi kan også høre Bibelen læst op.

Men der er også mange andre veje til at få del i Guds ord fra Bibelen. Hør her:

Nogle fortæller fra Bibelen eller har skrevet bibelhistorier til os.

Nogle forkynder Bibelens budskab til os – eller har skrevet andagter om det til os.

Nogle har lavet bibellæseplaner, så man får hjælp til at læse små stykker af Bibelen ad gangen og forstå dem.

Nogle har lavet flotte bibelvers, man kan have på sit bord eller på væggen – eller man kan synge dem.

Nogle har skrevet salmer og sange, der handler om noget fra Bibelen.

Nogle har malet malerier eller formet skulpturer, som er inspireret af Bibelen.

Nogle har skrevet musik …

Nogle har lavet film … eller tegnefilm … eller spil … eller romaner … eller legetøj … eller podcasts … eller ….

LAD BIBELEN FÅ PLADS DERHJEMME

Her er masser af idéer til materialer, der kan hjælpe jer til at lade Guds ord være en del af hverdagen – på rigtig mange forskellige måder.

Måske skal der helt konkret stå en bibelverskalender der, hvor I børster tænder, eller der, hvor I spiser sammen?

Så kan I prøve at lære bibelvers udenad og tale om, hvad de betyder.

Køb bibelverskalenderen på shop.lmbu.dk.

MODSTAND MOD **STATS-ASSISTERET SELVMORD**

REGERINGEN OG DENS "UDVALG FOR EN MERE VÆRDIG DØD" FÅR NU KRITIK FRA ET NETVÆRK AF FØRENDE FAGFOLK.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN **FOTO** PRESSEFOTO

Hospitalspræst Lotte Mørk ønsker både at give udvalget modstand og at bringe oplysning fra nej-siden ind i debatten.

Debatten om aktiv dødshjælp i Danmark blev genantændt på sidste års folkemøde, hvor statsminister Mette Frederiksen erklærede sig som tilhænger. Siden da har blandt andre Det Etiske Råd og Lægeforeningen udtalt sig "lodret imod", som det formuleres på lederplads i *Jyllands-Posten*.

Ikke desto mindre har regeringen med sundhedsminister Sophie Løhde som ansvarlig nedsat et håndplukket "Udvalg for en mere værdig død", som i løbet af efteråret 2024 skal levere et såkaldt refleksionsoplæg. Oplægget skal ifølge kommissoriet fokusere på danskernes forståelse af en værdig død ved de forskellige måder, som livet kan afsluttes på.

I *Kristeligt Dagblad* bliver udvalget mistænkt for at skulle bane vejen for en legalisering af aktiv dødshjælp, fordi det blev nedsat umiddelbart efter, at Det Etiske Råd frarådede nogen form for dødshjælp.

UENIGHED OM OPGAVEN

To af medlemmerne med sundhedsfaglig ekspertise inden for specialiseret lindring af uafvendeligt syge har forladt udvalget i protest. Ifølge deres oplevelse har udvalget et ufravigeligt fokus på at opstille konkrete modeller til, hvordan aktiv dødshjælp og assisteret selvmord kan indføres i Danmark – en opgave, som hverken er nævnt eller beskrevet i kommissoriet.

Udvalgets formand, sognepræst Katrine Lilleør, er fortaler for en model, hvor patienten på egen hånd indtager et glas piller for at dø, men er ifølge *Kristeligt Dagblad* ikke fortaler for aktiv dødshjælp. Over for samme avis beskriver hun det som et "museskridt", når man vil udvide udvalgets debat fra lindring for døende til at fokusere på, hvordan sundhedsvæsenet kan hjælpe folk til at dø.

NETVÆRK VIL OPLYSE

Udvalgets foreløbige konklusioner blev præsenteret på det nylige folkemøde på Bornholm. Samtidig blev et nyt netværk lanceret som modspil.

"Der har længe været et for ensidigt fokus i debatten på argumenter, som understøtter indførelsen af aktiv dødshjælp. Det nye netværk skal være modvægten til det, så der kommer balance i tingene," siger en af initiativtagerne, hospitalspræst Lotte Mørk. Ifølge hende er netværkets opgave både at give udvalget modstand og at bringe oplysning fra nej-siden ind i debatten. ■

Torben Østermark taler ofte med mennesker på gaden i København om Jesus. Han ville ønske, at initiativet hed "Ladostaleomjesus.dk".

Kampagne: Lad os tale om tro

12 KIRKELIGE ORGANISATIONER STÅR BAG INITIATIV MED BLANDT ANDET VIDEOER TIL AT **FÅ GANG I SAMTALER OM TRO BLANDT DANSKERNE.**

TEKST ROLF W. JØRGENSEN **FOTO** MORTEN FRIIS

Der er en bevægelse i samfundet i forhold til at tale om tro og eksistens, oplever initiativtagerne bag kampagnen ladostaleomtro.dk. Det har ført til, at en række netværk og organisationer fra hele det kirkelige spektrum i Danmark er blevet kontaktet med ideen om at en kampagne. Foreløbig kan man finde videoer om eksistentielle emner og materiale til at igangsætte dialoger på hjemmesiden.

Bag initiativet står 12 kirkelige organisationer, som også repræsenterer frikirker og den katolske kirke. Indre Mission og Luthersk Mission har dog valgt at stå udenfor.

SIG NOGET OM JESUS

Torben Østermark, der er leder af Open Air Campaigners Denmark – bedre kendt som Friluftsmissionen – synes det er fantastisk, når der bliver lavet noget, som gør, at vi kan tale med mennesker om tro.

”Men jeg ville ønske, at det hed 'LadostaleomJesus',” siger han og tilføjer:

”Jeg vil gerne gå længere end en snak om tro. Når jeg taler med unge mennesker på gaden i København, som praktisk talt ikke ved noget som helst om kristendom, vil de gerne vide noget om Jesus, og hvorfor jeg tror på ham.”

”At tale om tro, er langt bedre end slet ikke at tale, og jeg vil gerne bakke op om alt, hvad der gøres for at få evangeliet uden for de danske kirker og missionshuse,” siger Torben Østermark, der oplyser, at OAC Danmark ikke har været kontaktet i forbindelse med initiativet.

NETVÆRKET KNUS UDVIDER

Daniel Russell er ansat som ny projektmedarbejder i Kristent Netværk omkring Udfordret Seksualiet (KNUS). Han skal især fokusere på samtale med og undervisning af unge. Han læser teologi i Aarhus og kender fra IMU til nogle af de problematikker, unge kristne har, hvis de er seksuelt udfordret.

NY PRÆST I HEDENSTED VALGMENIGHED

Hedensted Valgmenighed har ansat Kasper Bergholt som præst. Han begynder i en del af stillingen til august, mens han færdiggør sin teologiske uddannelse, og forventes ordineret omkring nytår. Kasper er også ansat som bibelunderviser i Israelsmissionen og har skrevet tre teologiske bøger.

SYGEPLEJERSKE I SPIDSEN FOR ADAMOGEVA.DK

Rådgivningsportalen AdamogEva.dk, som henvender sig til unge, der har spørgsmål om seksualitet og identitet, får ny leder. Det er 53-årige Solveig Kikkenborg fra Aalborg, der tiltræder 1. august. Hun har i mange år arbejdet som sundhedsplejerske og været med til at lave materiale til unge i 8. klasse om krop, følelser og seksualitet.

>
Det store flertal af befolkningen i Iran er shiamuslimer, og det er forbudt at konvertere til kristendommen.

IRAN STRAMMER SKRUEN OVER FOR **KONVERTITTER**

ANTALLET AF KRISTNE VOKSER TILSYNELADENDE I IRAN, PÅ TRODS AF AT STYRET SLÅR SÆRLIG HÅRDT NED PÅ DE PERSISKE MUSLIMER, DER KONVERTERER TIL KRISTENDOM.

TEKST ROLF W. JØRGENSEN **FOTO** PEXELS

Fem kristne konvertitter er blevet idømt sammenlagt 25 år fængsel af det iranske retsvæsen, der kontrolleres af landets religiøse overhoved, ayatollah Khamenei.

Jerusalem Post fortæller, at menneskerettighedsorganisationen Hengrew, som dokumenterer overtrædelser af menneskerettigheder mod iranske kurdere, ikke har kunnet få oplyst, hvilke specifikke anklager, der er rejst mod de fængslede.

”Generelt ved vi, at det iranske styre plejer at bruge to specifikke paragraffer over for minoriteter. Den ene er konversion fra islam, der betegnes som frafald fra troen, og selvom ingen er dømt for det de senere år, er det den uofficielle årsag til mange arrestationer. Den anden er terrorisme-paragraffen,” oplyser Carsten Anhøj fra Open Doors, som har kontakter i nabolandene omkring Iran.

På trods af den skærpede overvågning af minoritetsgrupper, tyder det dog på, at antallet af kristne i landet er stigende, også selvom mange konverterede muslimer flygter til Vesten.

ARRESTATIONER ER ALMINDELIGE

Samuel Nymann Eriksen, der er generalsekretær i Dansk Europamission, var i marts sammen med ledere fra undergrundskirken i Iran.

”Nogle af dem havde været i fængsel for kort tid siden. Og det er ikke usædvanligt, at kristne bliver arresteret og tilbageholdt uden dom i dage eller måneder. Nogle kommer også ud mod kaution, hvis de for eksempel har en bolig, de kan sælge. Men de lange fængselsstraffe rammer især lederne af undergrundskirkerne.”

Han har netop fået nye tal, som viser, at der for tiden sidder 15 kristne fængslet med lange domme, og at yderligere ni for nylig er idømt fængselsstraffe og venter på at afsone. Generalsekretæren oplyser, at de iranske myndigheder muligvis vil give dem lidt tid, så de kan nå at flygte, fordi de ikke er ønsker at have evangeliserende kristne i landet.

USIKRE TAL

Samuel Nymann Eriksen har beskæftiget sig indgående med spørgsmålet om, hvor mange kristne der er i Iran.

”Helt grundlæggende ved man ikke, hvor mange der er. Der er to typer kristne i Iran – den ene type er de etniske, det vil sige armeniere, kaldæere og assyrere, som fødes ind i en kristen kultur. De må lovligt samle sig og holde gudstjenester. Den anden type er persiske konvertitter. De må ikke samles eller holde gudstjenester. Det er ulovligt for dem,” fortæller generalsekretæren og fortsætter:

”Der er forskellige netværk af undergrundskirker, hvor man kan lave nogle usikre optællinger, men derudover kan der være et antal, som ser kristne udsendelser via satellit-tv eller på internettet."

De eneste tal, der er, som ikke er et skøn, er fra 2020, hvor forskere fra Holland udgav en rapport i regi af The Group for Analyzing and Measuring Attitudes in IRAN (GAMAAN). Heraf fremgår det, at der er 1,5 procent kristne i Iran, hvilket svarer til cirka 1,2 millioner.

Tallene viser ikke, hvorvidt der er tale om etniske eller konverterede kristne.

Det iranske styres egne statistikker siger ifølge Samuel Nymann Eriksen, at der er 117.500 etniske kristne. Det er imidlertid usikkert, om de resterende knap 1,1 millioner er konverterede. Konservative skøn på baggrund af den hollandske undersøgelse siger 800.000 kristne.

Ifølge Samuel Nymann Eriksen har det iranske styre en interesse i ikke at have et tal for konverterede kristne, da det er skamfuldt for styret, når dets egne borgere vender shia-islam ryggen og bliver kristne. ■

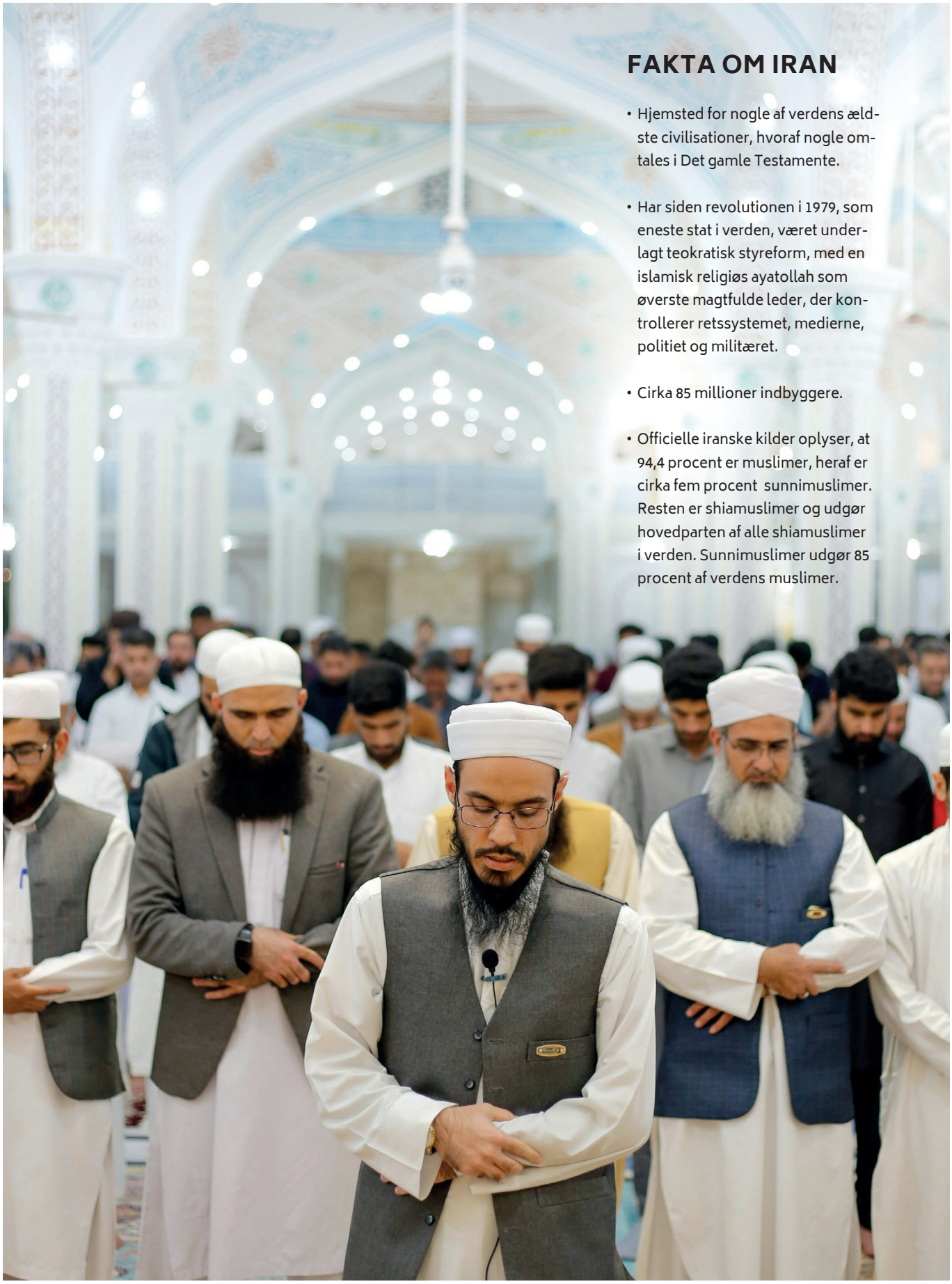

FAKTA OM IRAN

- Hjemsted for nogle af verdens ældste civilisationer, hvoraf nogle omtales i Det gamle Testamente.
- Har siden revolutionen i 1979, som eneste stat i verden, været underlagt teokratisk styreform, med en islamisk religiøs ayatollah som øverste magtfulde leder, der kontrollerer retssystemet, medierne, politiet og militæret.
- Cirka 85 millioner indbyggere.
- Officielle iranske kilder oplyser, at 94,4 procent er muslimer, heraf er cirka fem procent sunnimuslimer. Resten er shiamuslimer og udgør hovedparten af alle shiamuslimer i verden. Sunnimuslimer udgør 85 procent af verdens muslimer.

LISE BERGGREN SMIDT
FAMILIEKONSULENT
LBS@DLM.DK

KRISTIAN ANDERSEN
FAMILIEKONSULENT
KA@DLM.DK

AFSTEM FORVENTNINGER TIL FAMILIENS PLANER

Hvordan ser den kommende uge ud med aftaler, aktiviteter og gøremål? Og hvornår bliver der tid til at være sammen i familien?

Det travle hverdagsliv kan være en kilde til stor frustration – særligt for børnefamilier – hvis man ikke ved, hvem der gør hvad hvornår. Derfor anbefaler vi, at man laver en ugentlig forventningsafstemning. Det kan for eksempel være søndag ved aftensmaden, hvor man sammen planlægger familiens tid for ugen, der kommer.

Vi foreslår også, at man ikke nøjes med at udfylde den fælles kalender, men også kigger en uge bagud og taler sammen om: Hvad gik godt? Hvad kan korrigeres, så det bliver bedre en anden gang? Alt efter børnenes alder kan man involvere dem i snakken. Andre vælger at gøre det som en forventningsafstemning forældrene imellem.

Uanset hvad er det med til at skabe en forudsigelighed og tydelighed i hverdagen, som er til gavn og glæde for hele familien.

HUSK PAUSERNE

Det er også vigtigt at sætte tid af til parforholdet. Det kan lyde lidt mærkeligt og rigidt at skulle planlægge venskabs- og kærlighedsrelationen ved at sætte den i kalenderen. Men vi har brug for at lære at sætte hegn om pauserne. Ellers kan tiden forsvinde i vasketøj, madlavning og møder i missionshuset.

Derfor: Sæt jer som par sammen over en kop kaffe, når børnene er lagt, eller gå en tur sammen efter aftensmaden, hvor I får snakket sammen – både om forventninger til ugen, men også om de dybere ting i jeres forhold. Mulighederne er mange og kan se forskellige ud til forskellige tider – men det handler om at gribe dem og få skabt nogle gode vaner.

LÆR OM GOD KOMMUNIKATION

Mange har glæde af at deltage i et parkursus, hvor man lærer at pleje kærligheden i hverdagen og skabe rammer for gode samtaler. Hvorfor?

- Fordi man bliver trænet i at kommunikere mere klart og konstruktivt sammen
- Fordi børn har stor glæde af, at deres forældre afsætter tid til at passe på deres forhold
- Fordi parforholdet er en foranderlig størrelse, der har behov for udvikling og pleje

Der er kurser for par i alle livsfaser. Se mere på dlm.dk/familie.

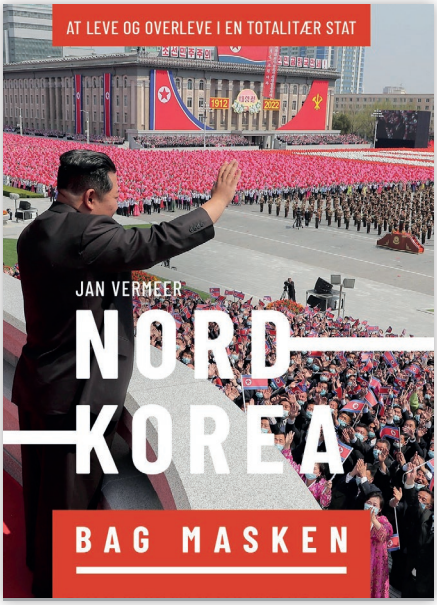

JAN VERMEER:
NORDKOREA BAG MASKEN
OPEN DOORS 2024
250 SIDER – 249,- KRONER

Det er fuldstændig umuligt at leve sig ind i de grusomheder, som det nordkoreanske folk gennemlever! Hvis de altså overlever!

Som udenforstående kan det igen og igen undre! For 100 år siden var der en stor vækkelse i hovedstaden Pyongyang, og nu lever hele befolkningen og dermed også de kristne i et jerngreb i en totalitærstat, der kræver lydighed og loyalitet, en stat, der vil styre borgernes holdninger, muligheder, handlinger og endda deres frisurer. Et folk, der får udleveret mad efter fortjeneste og klassificering.

I bogen får du et gribende indblik i, hvordan det er at leve i landet, der fører sagsmapper over alle borgere, og hvor de fleste anses for at være fjender af staten.

Du får indblik i de fængsler og fangelejre, som man kan havne i, hvis man har gjort noget forbudt. Over-

Bogen anbefales til alle, der ønsker at leve med i forfulgte kristnes liv, og den minder os om forbønnens vigtige opgave.

Bog om kristne i Nordkorea lever videre i mig efter endt læsning

DEN NYESTE BOG FRA OPEN DOORS GIVER ET INDBLIK I, HVORDAN DET ER AT LEVE SOM **UNDERGRUNDSKRISTEN I ET TOTALITÆRT STYRE**, SOM HOLDER BEFOLKNINGEN I ET JERNGREB.

ANMELDELSE MIRJAM HARTMANN SJÆLLAND

levende har skitseret situationer fra lejrene, og disse tegninger er ikke for sarte sjæle.

DE KRISTNE TRODSER DERES FRYGT

Jan Vermeer er meget optaget af Nordkorea, og i denne bog har han samlet viden fra tilgængelige kilder og giver læseren indsigt i landets historie og ideologi med tråde helt tilbage til tiden før vækkelsen og frem til nu, hvor Den Store leder i tredje generation har sat sig på tronen og forventer fuldstændig overgivelse og tilbedelse.

Nordkorea er et overvågningssamfund, hvor der altid vil være en spion i nærheden, og ingen ved, om du er ven eller fjende. Alligevel findes der en undergrundskirke, der stoler på Gud og trodser deres egen frygt! Det giver et spinkelt håb for landets fremtid, og bogen kalder på fortsat forbøn for vores søstre og brødre, i Nordkorea og andre steder i verden.

DE FLESTE KLARER IKKE AT FLYGTE

Bogen lever videre i dig efter endt læsning, fordi den også indeholder personlige beretninger fra mennesker, som det er lykkedes at flygte.

Selvom Sydkorea ligger lige på den anden side af den demilitariserede zone, som er den bedst bevogtede grænse i verden, må man som flygtning rejse langt for at komme frem til friheden. De fleste klarer det ikke. Hvis det lykkes, lærer de fleste efterhånden at skabe sig en tilværelse i den frie verden, men enkelte opgiver og søger tilbage til Nordkorea.

Bogen anbefales til alle, der ønsker at leve med i forfulgte kristnes liv, og den minder os om forbønnens vigtige opgave. ■

MIRJAM HARTMANN SJÆLLAND
LÆRER
MISIS@LIVE.DK

Jeg mødte Jesus gennem engelskundervisning

LAN YI BLEV KRISTEN SOM UNG OG ER NU EVANGELIST I SIEM REAP. HAN DRIVER EN SKOLE UD FRA SIT HJEM, OG DET ER HANS STORE ØNSKE AT BØRNENE SKAL LÆRE JESUS AT KENDE, LIGESOM HAN SELV GJORDE.

TEKST KAJA LAUTERBACH **FOTO** AMALIE PUGGAARD POULSEN, JOHANNES JENSEN

En dag spurgte en af Lan Yis venner, om han ville med i byen for at drikke, men til sin store undren havde han ikke lyst.

"Jeg havde i flere år drukket alt for meget og havde også prøvet at tage stoffer. Derfor kunne jeg slet ikke forstå, at jeg ikke havde lyst, og jeg tænkte: 'Hvad er der galt med mig?' Men så kom jeg i tanker om, at jeg få dage tidligere havde bedt til Jesus, om han ville hjælpe mig til at holde op med at drikke – og tage min trang til alkohol væk," siger han.

"Det var Jesus, der forandrede mig."

Det lå ellers ikke lige for, at den unge mand skulle bede til Jesus. Han var vokset op i en landsby 40 kilometer fra Siem Reap i det nordvestlige Cambodja hos sin bedstemor, der var udøvende buddhist.

"Hun tog det meget alvorligt. Vi gik i pagoden og fejrede alle helligdage, for eksempel nymånedag, og fra helt lille blev jeg undervist i, hvordan man lever som buddhist," forklarer Yi.

Da Yi havde afsluttet 12. klasse, flyttede han ind til byen og fik arbejde.

"Som buddhist må man ikke drikke, men jeg var teenager, og buddhismen

Der kommer mange børn til børneklub, engelskundervisning og fodbold hjemme hos Yi – og det er tydeligt, at de kan lide at være sammen med ham.

Min familie syntes, jeg var skør, da jeg blev kristen, og min bedstemor advarede mod at tro på en anden gud.

havde ingen indflydelse på den måde, jeg levede på. Jeg hang ud med vennerne og ville bare nyde livet.

MØDTE JESUS GENNEM ENGELSKUNDERVISNING

"Jeg havde imidlertid et ønske om at lære engelsk, og en af mine venner fortalte mig om en filippinsk kvinde, som tilbød gratis undervisning uden for normal arbejdstid."

Hun underviste i engelsk, men mest i kristendom. Hun fortalte bibelhistorier, og at Jesus kan lave mirakler. Og så fortalte hun, at man kan blive renset for al sin synd, og det gav Yi mod til at bede til Jesus.

Oplevelsen af, hvordan Jesus forandrede ham, gjorde, at Yi gerne ville lære ham bedre at kende. Derfor tog han på bibelskolen Bible Missionary and Training Center i Siem Reap. Den var ejet og drevet af den amerikanske organisation Teen Missions, der også dækkede alle udgifter.

Og i løbet af det treårige bibelskoleforløb tog han imod Jesus og kunne nu som 25-årig kalde sig kristen.

FORTÆLLER, AT JESUS ER STÆRKERE END DE ONDE ÅNDER

Oplevelserne med, hvordan Yi havde mødt kristendommen, fyldte i ham, og siden 2019 har han selv undervist i engelsk og samtidig undervist i kristendom. De seneste cirka tre år i en lille skole, som han og hans kone, Saron, driver ud fra deres hjem i en landsby uden for Siem Reap.

Eleverne går også i almindelig skole, men parret tilbyder supplerende undervisning i både khmer, brug af computer og engelsk, og hver fredag fortæller de bibelhistorie, ligesom de har en børneklub ud fra deres hjem.

Yi og Saron er lønnet som evangelister af LM, og LM's volontører hjælper til både med engelskundervisningen og i børneklubben.

"Jeg takker Gud for samarbejdet med LM's udsendte og for de muligheder, jeg har for at undervise," siger Yi.

De senere år er mange kinesere begyndt at investere i Cambodja, og for at kunne kommunikere og samarbejde med dem begyndte Yi sidste år at studere sproget. Han håber også, at han måske i fremtiden kan undervise i kinesisk og kristendom.

Han fortæller, at de fleste forældre er glade for, at deres børn får forbedret deres fremtidsmuligheder, men enkelte ønsker ikke, at deres børn skal komme, hvor der bliver undervist om Jesus.

"Men vi beder Gud sende de børn, han ønsker, vi skal undervise."

Ud over engelskundervisning oplever Yi også, at fodbold trækker mennesker til.

Derfor inviterer han til, at man kan komme og spille søndag aften, og efter kampen underviser han om Jesus.

"De fleste cambodjanere er meget bange for ånder. Men jeg fortæller dem om Jesu magt. At dem, der tror på ham, ikke har nogen grund til frygt, for han er den stærkeste. Han kom til verden for at overvinde dæmoner og onde ånder," siger han.

Som evangelistpar føler Saron og Yi et særligt pres fra djævelen.

"Vi står i en åndskamp, og min kone er bekymret hver dag. Men jeg er ikke bange, for vi har jo Jesus," siger han.

"Vi beder meget for hinanden og er afhængige af andres forbøn. Heldigvis har vi hinanden i kirken – den er et sikkert sted."

BEDSTEMOR ER BEGYNDT AT GÅ I KIRKE

Yi fortæller med glæde i stemmen, at stemningen i hans familie har vendt sig.

"De syntes, jeg var skør, da jeg blev kristen, og min bedstemor advarede mod at tro på en anden gud. De ønskede, at jeg skulle holde mig til det, familien altid har troet på," siger han.

"I begyndelsen bad de mig også tie

Med et ekstra halvtag og nogle stole og borde er der plads til at invitere landsbyens børn til undervisning.

Når man tror på Jesus, *må* man vidne om ham. Man har ikke noget valg.

stille om Jesus, men når man tror på ham, *må* man vidne om ham. Man har ikke noget valg."

Derfor blev han ved med at dele evangeliet med sin bedstemor og tante, og han fortalte dem, at Jesus er god.

Familien er bange for, hvad andre vil tænke om dem, hvis de bliver kristne, og det holder dem tilbage, men nu er Yis bedstemor begyndt at gå i kirke om søndagen i den landsby, hvor hun bor.

"Hun har ikke taget imod Jesus endnu, men hun er åben og undervejs. Nu må jeg bare være tålmodig. Der går ofte et stykke tid, fra mennesker hører om Jesus, til de tager imod ham," siger han. ■

DU KAN HJÆLPE MED TIL, AT FLERE BØRN KAN HØRE OM JESUS

Yi og Saron er lønnet som evangelister af LM, og LM's volontører hjælper til både med engelskundervisningen og i børneklubben.

Du kan også være med til at støtte arbejdet. Giv en gave her og nu på MobilePay 66288 – mærk den "Cambodja".

Eller støt arbejdet fast – du kan se hvordan på dlm.dk/støt.

STUDIEJOB:
KOMMUNIKATION PÅ SoMe

Er de sociale medier din hjemmebane?
Vil du kommunikere ud til LM's forskellige målgrupper om vores mange aktiviteter via SoMe?
Vil du være med til at udvikle og optimere LM's tilstedeværelse på de sociale medier?
Deler du LM's værdier og visioner?
Så er dette studiejob på ti timer om ugen sikkert lige dig!

Ansøgningsfrist: 10. august
Du kan læse mere på dlm.dk/job/kommunikation
Kontakt gerne kommunikationsleder Morten H. Tychsen på mht@dlm.dk / 28 95 65 03

Luthersk Mission

Souschef til LivogJob

LivogJob Stubbekøbing

Kan du se dig selv i et meningsfuldt arbejde med dejlige, unge mennesker i naturskønne omgivelser? Vil du arbejde et sted, hvor nøgleord er nærvær, fællesskab, omsorg og faglighed? Så vil vi meget gerne høre fra dig!

Som souschef vil du sammen med lederen og i fællesskab med medarbejderne få ansvaret for at drive LivogJob, som er en selvejende institution på Falster for unge mellem 17 og 30 år. Vi har en bo-del, beskyttet beskæftigelse og STU.

- Administrativt ansvar (inkl. regnskab og planlægning)
- Særligt ansvar for den undervisningsmæssige del
- Deltagelse i vagtplanen, herunder også nattevagter

Du skal kunne identificere dig med skolens kristne værdigrundlag og arbejde aktivt med på dette.

Stillingen er til besættelse snarest og sker i henhold til gældende overenskomst. Har stillingen vakt din nysgerrighed, og har du lyst til at høre mere, så kontakt leder Pia Teglgaard Jørgensen på tlf. 30 73 56 00.
Se også vores hjemmeside: livogjob.dk/

LANDSSTYREMØDE 7.-8. JUNI 2024

NYT FOKUSOMRÅDE I 2025-2026

Som nyt fokuspunkt efter "Tro i familien" valgte LS "Larmende bibler" i samarbejde med Bibellæser-Ringen. Vi ønsker, at alle i LM – børn, unge og ældre – læser i Bibelen, og at Bibelens ord bliver brugt og omsat til liv.

Fokuspunktet lanceres fra sommeren 2025.

AFSKED MED MISSIONÆRER

Som afslutning på deres tid som missionærer for LM fortalte Vivi og Bent Houmaa Jørgensen om deres sidste fire år i Soma Biblias arbejde i Tanzania. Guds nåde og trofasthed har med deres egne ord stået som overskrift over deres liv og virke. LS takkede dem for mange års trofast og frugtbar tjeneste. Vivi og Bent er gået på pension og har bosat sig i Bjerringbro.

INTERESSE-/HABILITETSPOLITIK

For at undgå habilitetsproblemer i LM's arbejde er der blevet udarbejdet en habilitetspolitik. Den kommer til at ligge på LM's hjemmeside og bliver desuden sendt rundt til afdelingsstyrelserne. Tanken er, at skolerne i LM's regi kan udarbejde deres egen habilitetspolitik med inspiration fra denne, hvis de ikke allerede har en sådan.

FOLDER TIL SKOLEBESTYRELSES-KANDIDATER

I et forsøg på at støtte op om og forberede kandidater til skolebestyrelserne er der blevet udarbejdet en folder om, hvad det vil sige, og hvilke forventninger man vil blive mødt med i det frivillige arbejde i disse bestyrelser. Den bliver lagt på LM's hjemmeside og bliver sendt rundt til afdelingsformænd og skolebestyrelser og -ledelser.

OMROKERINGER I LMBU

I forbindelse med kommende forstanderskift på Stubbekøbing Efterskole er landsleder i LMBU Ivan Jakobsen tilknyttet skolen som konsulent på 80 procent fra august-november.

I den periode overtager LMU-konsulent David Jespersen en stor del af hans opgaver i Luthersk Missions Børn og Unge. Som vikar for David har LMBU ansat David Skovbjerg i samme periode.

»Leverer et uhyggeligt og gribende billede af de kristnes vilkår i de muslimske lande.«
★★★★
KRISTELIGT DAGBLAD

»Det er trosstyrkende og udfordrende at læse.«
TRO & MISSION

Forlagsgruppen Lohse | 7593 4455 | lohse.dk

HERAGÅRDEN

Heragården er et botilbud for dig med autisme, der ønsker et meningsfuldt liv
Vi arbejder ud fra det kristne livs- og menneskesyn

Heragården | Koustrup Alle 15B | Lind | 7400 Herning | +45 96 27 31 00 | post@heragaarden.dk | Heragaarden.dk

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening.
Foreningen har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere på vores hjemmeside: mwcompounders.dk

Kontaktpersoner:

Johannes Møller: 61 31 64 85 Dan Wejse: 26 83 37 44

Lejligheder i Aarhus

Solrig altan og lynhurtigt fibernet

Gratis parkering og delebil

Gratis nyttehave og plads til husdyr

Hejredalsparken.dk
Vi har boligerne – Kom med din hverdag

Priser fra 6.480 kr.

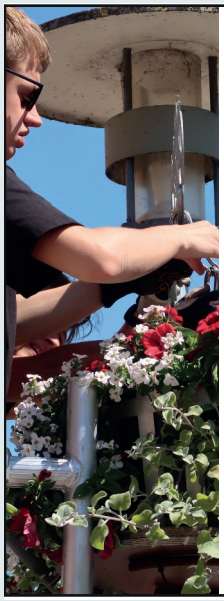

LivogJob Fonden

LivogJob er er for unge med særlige behov, hvor vi har:

- STU uddannelse
- Beskyttet beskæftigelse
- Botilbud med 16 pladser for 17-30-årige
- Tilgængelighed for alle
- Et kristent værdigrundlag og en kristen etik
- Fokus på at bidrage til lokalområdet

Se mere på livogjob.dk eller ring 54441705

LogosMedia
320 sider | 279,95 kr.

I »Fri og forankret« gennemgår Egil Sjaastad katekismen led for led med et særlig fokus på, hvordan den kan bidrage til og understøtte den kristne sjælesorg i dag.

»Fri og forankret« er en berigende ressource for både »professionelle« sjælesørgere og »almindelige« kristne.

Forlagsgruppen Lohse | 7593 4455 | lohse.dk

penta byg a|s

pentabyg.dk

TRO & MISSION
Udgives af Luthersk Mission,
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
dlm@dlm.dk / 48 20 76 60
www.dlm.dk

TRYK
Jørn Thomsen Elbo
Oplag 2.700
ISSN 2446-4147
ISSN 1601-975X (Tro & Mission online)

ANSV. REDAKTØR
Birger Reuss Schmidt
brs@dlm.dk / 22 47 40 27

REDAKTION
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Rolf W. Jørgensen, journalist
Amalie Puggaard Poulsen, grafiker

Ideer og artikelforslag modtages gerne på tm@dlm.dk / 48 20 76 80.
Magasinets indhold er ikke nødvendigvis udtryk for LM's ledelses holdninger.
Bibelcitater er fra den autoriserede oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

ABONNEMENT
Danmark: 450 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 225 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grønland): 550 kr. pr. år.
Netabonnement: 225 kr. pr. år (unge under 30 år: 125 kr. pr. år)
Alle beløb + 40 kr. i gebyr, hvis man ikke er tilmeldt betalingsservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både gammel og ny adresse.

ANNONCER
Annoncer til næste nummer skal være redaktionen i hænde senest tirsdag den 6. august 2024.
Se priser og betingelser på troogmission.dk.

NÆSTE NUMMER
Tro & Mission nr. 10/2024 udkommer 16. august.

KODE TIL TRO & MISSION ONLINE
3. kvartal 2024: Tro&M2024-3
2. kvartal 2024: Tro&M2024-2

STØT LM
Gaver til missionsarbejdet sendes til konto 2230 - 0726496390 eller via MobilePay 66288.
Se også dlm.dk/stoet.

JESPER NOER
KOMMUNIKATIONS- OG MEDIEMEDARBEJDER
JN@NOREA.DK

MIT HOVED ER FYLDT MED **KUNSTIG INTELLIGENS**

Hvad laver du lige for tiden?
Jeg er i gang med at optage video og stemmer til årets Gumle-julekalender, og så bruger jeg en del tid på at sætte mig ind i – og forberede – foredrag om kunstig intelligens.

Hvad er dine planer for den kommende tid?
Jeg står over for at skulle klippe de mange Gumle-optagelser sammen til en sammenhængende historie. En stor del af årets julekalender er en tegneserie, og den skal jeg have lagt lydeffekter på.

Er der noget, som har glædet dig særligt på det seneste?
Jeg har de seneste par år forsøgt at gøre opmærksom på, at kunstig intelligens er noget, vi er nødt til at forholde os til – på både godt og ondt. Derfor glæder det mig, at folk nu, også inden for kristne kredse, er nysgerrige på at vide mere om emnet.

Er der et forbøns- eller takkeemne, du gerne vil dele?
Brugen af kunstig intelligens inden for LM og Norea er ikke uden udfordringer. Vi er organisationer, som bygger på tillid, og vi skal passe på ikke at smide troværdigheden over styr ved ukritisk at benytte kunstig intelligens.

Lad os bede om, at vi, og ikke mindst vores børn, lærer at navigere i denne nye virkelighed, hvor vi i udgangspunktet ikke længere kan stole på noget af det, vi ser eller hører.

Hvad laver du i fritiden?
Meget af mit fokus drejer sig om kunstig intelligens i øjeblikket – både i arbejdstiden og i fritiden – men når jeg holder fri, forsøger jeg at prioritere familien, og så elsker jeg gåture i skoven med en god podcast i ørerne.

Er der et bibelvers, du er særligt glad for?
Verset "For du skal over for alle mennesker være hans vidne om det, du har set og hørt" (ApG 22,15) fik en særlig betydning for mig, da jeg gik på højskole. Jeg ville gerne, at missionskaldet i dette vers stod stærkere i mit daglige liv og virke, men jeg må sande, at det desværre ofte er lidt småt med frugterne på den front. Jeg glæder mig dog over, at jeg kan bruge mine kreative evner og viden om foto, video, hjemmesider og kunstig intelligens i den større sags tjeneste.

TRO & MISSION
INDUSTRIVÆNGET 40
3400 HILLERØD

FOTO: UNSPLASH

TEMA: **HVERDAG MED GUDS ORD**

Lykkelig den, som ikke vandrer
efter ugudeliges råd,
som ikke går på synderes vej
og ikke sidder blandt spottere,
men har sin glæde ved Herrens lov
og grunder på hans lov dag og nat.

Han er som et træ,
der er plantet ved bækken;
det bærer frugt til rette tid,
og dets blade visner ikke.
Alt, hvad han gør, lykkes for ham.

SALME 1,1-3

»
At læse i Bibelen er dybest set luksustid og det bedste, jeg ved. Jeg undrer mig over, at jeg ikke bare slubrer det i mig.

LOUISE SØLVSTEN NISSEN, SIDE 24